

Hatásvizsgálat

Zala megyei gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezettek önálló életkezdési feltételeinek javítása című projekt által elért eredményeinek hatásvizsgálata.

EFOP-1.2.7-16-2017-00010

Készítette:

Sipos- Hamp Viktória
általános intézményvezető helyettes

Jóváhagyta:

Tóth Tamás Gábor
intézményvezető

A Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat 2018.02.01-2019.04.30. közötti időszakban valósította meg az EFOP-1.2.7-16-2017-00010 azonosító számú „A Zala megyei gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezettek önálló életkezdési feltételeinek javítása” elnevezésű projektet.

A projekt célja, a gyermekek önálló életkezdési feltételeinek javítása, önfenntartó képesség és családi életre felkészítés támogatása.

A projekt a Zala megyében működő gyermekotthonokban, lakásotthonokban, nevelőszülői hálózat nevelőszülőinél élő gyermekek, fiatal felnőttek hátrányainak enyhítését célozta meg.

A szakellátásban élő gyermekeknek és azok – sok esetben mély szegénységben élő - családjának felkészítésére, komplex, a jelenlegi szolgáltatásokra épülő, azt kiegészítő programsorozat került kidolgozásra. Mivel a gyermekvédelmi szakellátó rendszer olyan nagy társadalmi problémák megoldásában, mint a bekerült gyermekek családjának szegénysége, nem kompetens, ezért főleg a társadalmi kohézió erősítésére, a család, mint természetes támaszt nyújtó elsődleges szocializációs színtér hatékony működésének előmozdítására, a gyermek/ fiatal önfenntartó képességének kialakítására, azaz a sikeres társadalmi beilleszkedés elősegítésére helyezték a hangsúlyt. A projekt fő célja, a nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátott fiatalok szociális kompetenciáinak javítása, olyan készségek elsajátíttatása, mely a motivált tanuláson keresztül a sikeres családi életre, önálló életkezdési feltételeinek javítására és az önálló életvitelre való alkalmasság kialakítására összpontosít, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, valamint a származásukból, az intézményi hospitalizációból, a korábban elszenvedett nélkülözésből fakadó hátrányok leküzdésére.

A Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat 2018.02.01-2019.04.30. közötti időszakban valósította meg az EFOP-1.2.7-16-2017-00010 azonosító számú „A Zala megyei gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezettek önálló életkezdési feltételeinek javítása” elnevezésű projektet.

A projekt eredményeként a 2018- 2019. évben 6 kötelező és 5 választható tevékenység körében 824 alkalommal valósult meg fejlesztő, terápiás program, továbbá 30 napon át tartó tábor. A műszaki szakmai eredmények teljesültek, 298 fő 25 év alatti gondozott bevonása megvalósult, a fejlesztéssel elért szakemberek száma elérte az 58 főt, továbbá 67 fő hozzátartozó is bevonásra került.

A programok párhuzamosan több helyszínen tudtak megvalósulni, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Nagyrécsén, Letenyén, Lentiben, Zalaszentlászló, Zalaszentgróton működő gyermek és lakásotthonok nyújtottak színteret.

A táboroztatásra Zalaszentlászlón működő hotelben került sor.

I. A projekt tevékenységeinek bemutatása

1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan támogatható tevékenységek

- Családi életre felkészítő program: családtervezés, párkapcsolati tanácsadás, szülői szerepek, gyermekvállalás

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, 16 csoportban valósult meg, 157 fő gondozott bevonásával. A projektem 5 tematikai egységéből egy egység (2 óra) hétvégén kerül megvalósításra. Csoportonként 2 korosztály- 14-17 éves, 18-25 éves -, a szükségletekhez igazodó, esetenként különböző személyiségállapotú fiatalok csoportokba sorolásával, interaktív csoportfoglalkoztatás keretében valósult meg. 2018. október, november hónapban történt a megvalósítás.

- Pénzkezelési, gazdálkodási ismeretek elsajátítását (pl. pénzkezelési technikák elsajátítása; háztartási költségvetés tervezését; megszerzett, előállított javakkal történő gazdálkodást; azok megóvását), célzó programsorozat

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, szakmai egységenként 2 csoportban valósítottuk meg 113 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 3 korosztály-11-14 éves, 15-17 éves, 18-25 éves- különböző személyiségállapotú gyermek/fiatal felnőtt foglalkoztatását valósítottuk meg, differenciált foglalkoztatás mellett, 1 csoportban 2 szakember jelenlétével, 2018 október, november hónapban.

- Internetes zaklatás, megfélemlítés, áldozattá válás megelőzését szolgáló programsorozat

A tevékenységeket 5 szakmai egységben, szakmai egységenként 2 csoportban valósítottuk meg 85 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 3 korosztály- 11-14 éves, 15-17 éves, 18-25 éves- különböző személyiségállapotú gyermek/fiatal felnőtt foglalkoztatását terveztük meg, interaktív csoportfoglalkoztatással. A gyermekek bevonása a foglalkozás menetébe biztosította az érdeklődés fenntartását a téma iránt. A foglalkozások 2018. november hónaptól 2019. április hónapig zajlottak.

- Mese- vagy mozgásterápiás foglalkozás

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, 12 csoportban került megvalósításra, 100 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 2 korosztály- 7-10 éves, 11-14 éves-, különböző személyiségállapotú, 14 éven aluli gyermek foglalkoztatását terveztük, interaktív, tevékenykedtető, dramatizáló, játék jellegű csoportfoglalkoztatással. A program megvalósítására 2018. október hónaptól 2019. március hónapig került sor.

- Szenvedélybetegségek prevencióját célzó programsorozat

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, szakmai egységenként 2 csoportban valósítottuk meg, 85 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 3 korosztály- 11-14 éves, 15-17 éves, 18-25 éves-különböző személyiségállapotú gyermek/ fiatal felnőtt foglalkoztatását terveztük, interaktív csoportfoglalkoztatással. A program 2019 január, február hónapban valósult meg.

- Szexuális felvilágosító célú programsorozat

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, szakmai egységenként 2 csoportban valósult meg, 96 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 3 korosztály- 11-14 éves, 15-17 éves, 18-25 éves - különböző személyiségállapotú gyermek/ fiatal felnőtt foglalkoztatására került sor, interaktív csoportfoglalkoztatással, 2019. január hónapban.

2. Választható tevékenységek

- Családon belüli kapcsolatokat, a szülő gyermeknevelési kompetenciáit támogató, illetve a család társadalmi beilleszkedését elősegítő egyéb program, családi nap

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, szakmai egységenként 1 csoportban valósítottuk meg, 148 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 4 korosztály, különböző személyiségállapotú gyermek/ fiatal felnőtt foglalkoztatása a családjuk bevonásával történt, először interaktív előadás, majd az ünnepkörhöz kapcsolódó közös tevékenység során. 2018. október hónaptól 2019. április hónapig valósult meg.

- 14 éven felüli ellátotti korcsoport részére drámapedagógia

A tevékenységeket 6 szakmai egységben, szakmai egységenként 1 csoportban valósítottuk meg, 35 fő gondozott bevonásával. Csoportonként 2 korosztály, (14–18 év és 18 év feletti) különböző személyiségállapotú gyermek/ fiatal felnőtt bevonásával történt. 2018. október hónaptól december hónapig valósult meg.

- A célcsoporttal közvetlenül dolgozó szakemberek megsegítése autogén tréning módszerével

A nevelők, gondozók, gyermekvédelmi gyámok az egyik legelterjedtebb relaxációs módszert sajátították el, az autogén tréninget. 6 szakmai egységből, mintegy 58 fő felkészítése valósult meg a tréningen. A felkészítés 2018. október hónaptól 2019. február hónapig tartott.

- Alkalmazkodóképesség javítására, konfliktuskezelési technikák elsajátítására, a szükségletek kielégítése társadalmilag elfogadott módjainak elsajátítására irányuló személyiségfejlesztés.

A foglalkozások hat blokkban (egy blokk 2x2 óra) összesen 24 órában valósultak meg egy csoport számára. Fejlesztés módszerei: interaktív játékok, pszicho-dráma, művészetterápia, relaxációs módszerek- integratív terápiás módszerek. A korcsoportok nem átjárhatók, de az adott korcsoportnak megfelelő készségek és ismeretek elsajátítása után a gyermekek a nagyobb korcsoporthoz csatlakozhattak. A szisztematikusan felépített, pszichológus által vezetett konfliktuskezelő, személyiségépítő csoportfoglalkozások lehetőséget teremtettek az együttélés szabályainak gyakorlására, a közös élmények fokozzák a csoportkohéziót és erősítik a gyermek közösséghez való tartozás érzését. A programon 92 fő gondozott vett részt, 2019. februártól áprilisig valósult meg.

- A program folyamatába illeszkedő, annak célját erősítő tábor szervezése a gyermekek, utógondozottak, utógondozói ellátottak számára.

A gyermekek és utógondozói ellátottak részére tábor került megszervezésre, 6 turnusban, 163 fővel, a 6-25 éves korosztályból kiválasztva. A program során turnusonként 5 fő felügyelte és szervezte a gyermekek/ fiatalok tevékenységét. A program igazodott az adott csoporttagok életkori és egyéb szükségleteihez, sajátosságaihoz. A gyermekek/ fiatalok a pedagógusok javaslata alapján kerültek be a csoportba. A táborban résztvevő felnőttek különös hangsúlyt fektettek a pszichológiai és fizikai biztonságra amellet, hogy a napi programok az egyéni és csoportos fejlődésre való tekintettel szerveződnek. A szabadtéri elfoglaltságok célja a természetes környezet felfedezése, kirándulások, a természetben a fák, növények, állatok megismerése. A beltéri tevékenységek a gyermekek kreativitásának és képességeinek elősegítésére irányult.

A résztvevő fiatalok az igényes szabadidő eltöltésén túl olyan életre szóló tapasztalatokat is szereztek, mely befolyásoló tényező lesz a közösségekben elfoglalt helyük és társaikkal való viszonyukra. A csapatmunka során felszínre jöttek belső értékeik, sikerélményt szereztek mind a vállalt feladat ellátásában, mind pedig a programok végrehajtásában. A táboroztatás Zalaszentlászlón lévő SZGYF hotelben valósult meg, 2018. június hónaptól 2018. augusztus hónapig.

2. Hatásvizsgálat

A hatásvizsgálat módszerei:

1. Intézményi statisztikai adatok bemutatása, elemzése
2. Online kérdőívek eredményeinek elemzése

2/1. Intézményi statisztikai adatok elemzése

a.) Az ellátott gyermekek és fiatal felnőttek összlétszáma

A gyermekvédelmi szakellátásban gondozottak számának alakulása	2019. december 31. (fő)	2020. december 31. (fő)
Kiskorúak száma	385	374
Fiatalfelnőttek száma	32	36
Ellátottak száma összesen	417	410

A gyermekvédelmi szakellátásban gondozottak száma 2020. december 31. állapot szerint 410 fő, ebből 374 fő 18 éven aluli. Az összes ellátott száma az értékelt évet megelőző év végi állapothoz képest 7 fővel csökkent, azon belül a gyermekkorúak száma 11 fővel csökkent.

b.) Az ideiglenesen elhelyezett, valamint a nevelésbe vett gyermekek gondozási szintje szerint

A szakellátásba került gyermekek 50,8 %-a kapott elhelyezést gyermekotthonban, vagy lakásotthonba, 45,9 %-a nevelőszülőnél, és 3,2 %-a ápolást-gondozást nyújtó intézményben.

Az előző évhez képest a gyermekotthonban, valamint lakásotthonban elhelyezett gyermekek aránya csökkent (2019. dec. 31-én 52,2%), míg a nevelőszülőnél elhelyezettek száma nőtt (2019. december 31. napján 43,6 %).

Az ideiglenesen elhelyezett, valamint a nevelésbe vett gyermekek gondozási szintje szerint	2020. december 31. (fő)	2019. december 31. (fő)	2018. december 31. (fő)
Gyermekotthon, lakásotthon	190	201	235
Nevelőszülő	172	168	173
Ápolást- gondozást nyújtó intézmény	12	16	17
Összesen	374	385	425

c.) A beutalt gondozottak életkori bontás, valamint beutaláskori gondozási hely szerint

Az értékelt évben 93 gyermek beutalása történt meg a gyermekvédelmi szakellátásba, amely 4 fővel több, mint a 2019. évben.

2020. évben beutalt gondozottak életkori bontás, valamint beutaláskori gondozási hely szerint

A gondozottak megoszlása életkoruk alapján	Nevelőszülőnél elhelyezett (fő)	Befogadó Otthonba elhelyezett (fő)	Gyermekotthonba/lakásotthonba elhelyezett (fő)	Külső férőhelyen elhelyezett (fő)	Összesen (fő)
0-2	13	0	18	0	31
3-5	5	3	8	0	16
6-11	3	5	9	0	17
12 felett	1	11	17	0	29
Összesen	22	19	52	0	93
elrendelt utógondozói ellátások száma	6	0	10	2	18

A 3 éven aluli beutalt gyermekek száma 10 fővel nőtt, míg a 3-5 év közötti gyermekek száma 1 fővel csökkent, a 6-11 év közötti gyermekek száma 5 fővel csökkent, a 12 év feletti beutalt gyermekek száma változatlan az előző évhez képest.

A 2020. évben 1 fővel több gyermek került gyermekotthonba, lakásotthonba, valamint 7 fővel több gyermek nevelőszülőhöz, mint a 2019. évben.

Mindössze 22 fő került nevelőszülőhöz elhelyezésre, legmagasabb arányban a 0-2 év közötti gyermekeket érinti. Az életkor előrehaladtával egyre kevesebb gyermek esetében tud megvalósulni a nevelőszülőhöz történő kihelyezés.

2020. évben elrendelt utógondozói ellátások száma 7 fővel csökkent az előző évhez képest.

d.) Férőhely kihasználtság

Az intézmény éves férőhely kihasználtsága 70 %.

Intézményi férőhely- kihasználtság 2020. évben

Telephelyek	2020. év kihasználtság %
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zalaegerszegi Gyermekotthona	67
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zalaegerszegi Gyermekotthona Külső Férőhelye 8900 Zalaegerszeg Kinizsi Pál u. 103. 3. em. 11.	0
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zalaegerszegi Gyermekotthona Külső Férőhelye 8900 Zalaegerszeg Kinizsi Pál u. 103. 2. em. 8.	30

Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zalaegerszegi Gyermekotthona Külső Férőhely 8900 Zalaegerszeg Kinizsi Pál u. 105. 3. em. 9.	54
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nagykanizsai Gyermekotthona	90
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakszolgálati Iroda Befogadó Otthona	42
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat I. sz. Lakásotthon-hálózat Zalaegerszeg, Patkó utcai Lakásotthona	72
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat I. sz. Lakásotthon-hálózat Zalaszentlászló, Rákóczi utcai Lakásotthona	72
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat I. sz. Lakásotthon-hálózat Zalaszentlászló, Hunyadi utcai Lakásotthona	66
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat I.sz. Lakásotthon-hálózat Zalaszentgrót, 1. sz. Különleges Lakásotthona	89
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat II. sz. Lakásotthon-hálózat Nagyrécse, Haladás utcai Lakásotthona	94
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat II. sz. Lakásotthon-hálózat Nagykanizsa, Herkules utcai Lakásotthona	97
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat II. sz. Lakásotthon-hálózat Nagykanizsa, Liszt F. utcai Utógondozó Lakásotthona	55
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat II. számú Lakásotthon-hálózat Zemplén utcai Utógondozó Lakásotthona	18
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat III. sz. Lakásotthon-hálózat Letenye, Akácfa utcai Lakásotthona	80
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat III. sz. Lakásotthon-hálózat Letenye, Pozsonyi utcai Lakásotthona	87
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat III. sz. Lakásotthon-hálózat Letenye, Fenyő utcai Gyermekotthona	71
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat IV. sz. Lakásotthon-hálózat Lenti, Kinizsi utcai Lakásotthona	81
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat IV. sz. Lakásotthon-hálózat Lenti, Béke utcai 1. sz. Lakásotthona	98
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat IV. sz. Lakásotthon-hálózat Lenti, Béke utcai 2. sz. Lakásotthona	98
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat IV. sz. Lakásotthon-hálózat Lenti, Boglárka utcai 1. sz. Lakásotthona	93
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat IV. sz. Lakásotthon-hálózat Lenti, Boglárka utcai 2. sz. Lakásotthona	96
Intézményi összesen:	70%
Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nevelőszülői Hálózata	változó férőhely-kihasználtsággal működött (85 %)

A gyermekotthonok, valamint lakásotthonok csaknem teljes kihasználtsággal működtek, azonban az éves férőhely kihasználtság egy telephelyen sem érte el a 100%-ot. A legmagasabb éves férőhely kihasználtság a IV. számú Lakásotthon-hálózat Lenti, Béke utcai 1. és 2. számú Lakásotthonában (98-98%), valamint a II. számú Lakásotthon-hálózat Nagykanizsa, Herkules utcai Lakásotthonában (97%) tapasztalható.

Ezen kívül még 3 gondozási hely 90 % feletti kihasználtsággal működött. Az integrált gondozási helyek közül a legalacsonyabb férőhely kihasználtsággal a Zalaegerszegi Gyermekotthon (67 %), valamint az I. számú Lakásotthon-hálózat Zalaszentlászló, Hunyadi utcai Lakásotthona működött (66 %).

e.) Hazagondozások alakulása

A vizsgált évben 33 fő gyermek hazagondozása valósult meg. Ez a szám az előző évhez képest csökkenést mutat (2019. évben 51 fő), de meghaladja a 2018. évi esetszámot. A hazagondozások legnagyobb arányban a 12 év feletti gyermekeket érintette (55%), míg a legalacsonyabb arányban a 3 év alattiakat (9 %).

Hazagondozások alakulása			
	2018.	2019.	2020.
0-2 év	5	3	3
3-5 év	2	10	7
6-11 év	6	14	5
12 feletti	14	24	18
Összesen	27	51	33

A vérszerinti családok élethelyzetének, körülményeinek alkalmassá tételében kiemelten fontos szerepe van az gyermekjóléti alapellátás intézményeinek. A gyermekvédelmi gyámok szorosan együttműködnek az alapellátás szakembereivel a cél érdekében. A hazagondozásnak elengedhetetlen feltétele az elhelyezési javaslatban és egyéni elhelyezési tervben foglalt feladatok teljesülése, a szülők alkalmas élet-és lakókörülményei, valamint a minőségi, rendszeres kapcsolattartás.

f.) Az ellátórendszerből távozott utógondozói ellátottak száma, távozásuk helye

A vizsgált évben 32 fő utógondozói ellátott távozott az ellátórendszerből. 66 % ismeretlen helyre távozott, 6,2 % szociális intézménybe távozott, 28 % lakhatását önállóan tudta biztosítani.

Lakhatását önállóan biztosítani tudja	Szociális intézménybe kerülés	ismeretlen helyre távozás
9 fő	2 fő	21 fő

g.) Családi kapcsolatok alakulása

A gyermekotthonokban, lakásotthonokban elhelyezett gyermekek 86 %-ának van határozatban megállapított kapcsolattartása, amelyből 82%-nak rendszeresen megvalósul. Az összes elhelyezett gyermekek 71 %-nak valósul meg rendszeres kapcsolattartása.

A Nevelőszülői Hálózatban elhelyezett gyermekek 72 %-ának van határozatban megállapított kapcsolattartása, amelyből 93%-nak rendszeresen megvalósul. Az összes elhelyezett gyermekek 67%-nak valósul meg rendszeres kapcsolattartás.

h.) A gyermekek, fiatal felnőttek iskoláztatásának mutatói, felzárkóztatás, tehetségfejlesztés gyakorlata, lehetőségei

2020. december 31-én 6 gyermeknek nem volt tanulói jogviszonya. A tanulói jogviszonnal nem rendelkező gyermekek valamennyien

lakásotthonban élt. Magántanuló 3 fő gyermek volt, mindannyian a Nagykanizsai Gyermekotthonban élnek. Gimnáziumban 7 fő gyermek tanul, 2 fő az I. számú Lakásotthon-hálózatból, 2 fő a IV. számú Lakásotthon-hálózatból, 3 fő a Nevelőszülői hálózatból. Felsőfokú oktatásban 5 fő fiatal felnőtt, felnőttképzésben 1 fő fiatal felnőtt vesz részt, mindannyian a nevelőszülői családban élnek.

**Iskolázottsági mutató gyermekotthonokban, lakásotthonokban, Nevelőszülői Hálózatban
2020. december 31.**

Gondozási hely	Ellátott gyermek száma (fő)	3 év alatti gyermek száma (fő)	Óvodáb a jár gyermek száma (fő)	Általáno s iskolába járó gyermek száma (fő)	Szakköz ép iskolába járó gyermek száma (szakisk ola, szakmu nkás, szakgim názium) (fő)	Gimnázi umba járó gyermek száma (fő)	Az előző kategóriá kból szegregál t oktatásba n résztvevő k száma (általános , közép) (fő)	Magánt anuló (fő)	Tanulói jogviszo nya megszűn t (fő)
I.sz. Lakásotthon- hálózat	22	0	1	9	6	2	0	0	4
II.sz. Lakásotthon- hálózat	22	0	0	14	8	0	3	0	0
III.sz. Lakásotthon- hálózat	33	0	7	19	7	0	2	0	0
IV.sz. Lakásotthon- hálózat	40	0	5	21	10	2	6	0	2
Zalaegerszegi Gyermekotth on	24	10	5	3	3	0	3	0	0
Nagykanizsai Gyermekot thon	34	3	1	23	0	0	10	3	0
Szakszolgálat i Iroda Befogadó Otthona	3	0	0	1	2	0	0	0	0
Nevelőszülői Hálózat	161	27	39	58	18	3	11	0	0

Összesen	339	40	58	148	54	7	35	3	6
----------	-----	----	----	-----	----	---	----	---	---

Gondozási hely	Fiatalfelnőttek száma (fő)	Szakközépsiskolába járók száma (fő)	Gimnázium-ba járók száma (fő)	Szegregált oktatásban résztvevők száma (fő)	Felsőfokú oktatásban résztvevők száma	Felnőttképzésben résztvevők száma (fő)	Nem tanuló, dolgozó száma (fő)	Nem tanuló, nem dolgozó száma (fő)
I.sz. Lakásotthon-hálózat	5	5	0	3	0	0	0	0
II.sz. Lakásotthon-hálózat	5	1	0	1	0	0	0	3
III.sz. Lakásotthon-hálózat	1	1	0	0	0	0	0	0
IV.sz. Lakásotthon-hálózat	1	0	1	0	0	0	0	0
Külső férőhely	4	2	0	0	0	1	1	0
Nagykanizsai Gyermekotthon	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevelőszülői Hálózat	19	7	4	1	4	2	0	1
Összesen:	35	16	5	5	4	3	1	4

A gyermekek **felzárkóztatása** jellemzően iskolai keretek között, valamint a gondozási hely fejlesztőpedagógusa, nevelője által valósul meg. A nevelőszülőknél elhelyezett több gyermek esetében is magántanár igénybevétele valósult meg.

A **tehetség gondozásra** a gondozási helyek változó hangsúlyt fektetnek. Az I. számú Lakásotthon-hálózatban több gyermek futballklub tagja, a II. számú Lakásotthon-hálózatban uszodabérletet biztosítanak a gyermekek számára. A III. és IV. számú Lakásotthon-hálózatnál jellemzően az iskolai keretek közötti különórákon, foglalkozásokon történő részvétel volt biztosított a gyermekek számára, több gyermek a Lenti TE Fociklub igazolt játékosa volt.

i.) Az engedély nélküli eltávozásokra vonatkozó adatok elemzése

Az előző évi adatokhoz képest az engedély nélkül eltávozott gyermekek számában csökkenés volt tapasztalható.

Szakmai egységre lebontva 2020. december 31-ei adatok alapján az I. számú Lakásotthon-hálózatban (18,5%), valamint a Nagykanizsai Gyermekotthonban (17,6%) volt a legmagasabb az engedély nélkül eltávozó gyermekek aránya az ott elhelyezett gyermekek létszámához képest.

Engedély nélküli eltávozások alakulása 2020. december 31-én

	Ellátott gyermekek száma (fő)	Elszökött gyermekek száma (fő)	14 év alatti szökött gyermekek száma	Rendszeresen engedély nélküli eltávozottak száma (három vagy több alkalommal a hónap során)	Tartósan távollevők (30 napnál hosszabb ideje szökésben lévők száma)
I.sz. Lakásotthon-hálózat	22	5	0	1	2
II.sz. Lakásotthon-hálózat	22	0	0	0	0
III.sz. Lakásotthon-hálózat	33	1	0	0	0
IV.sz. Lakásotthon-hálózat	40	3	0	2	1
Zalaegerszegi Gyermekotthon	24	0	0	0	0
Nagykanizsai Gyermekotthon	34	6	0	0	4
Szakszolgálati Iroda Befogadó Otthona	3	1	0	0	1
Nevelőszülői Hálózat	161	0	0	0	0
Összesen	339	16	0	3	8

j.) A gyermekek/fiatal felnőttek függőségeinek bemutatása

A leggyakoribb függőség a dohányzás. A megelőzésnél, valamint kezelésnél a személyes beszélgetésekre helyezik a hangsúlyt a szakmai egységek. A gondozási hely feladata a leszoktatás megkísérlése, amennyiben ez nem lehetséges a dohányzási alkalmak fokozatos csökkentése a cél. A lakásotthonokban az alkoholfogyasztás nem jellemző, alkalmyszerűen, egy-egy fő esetében fordult elő. A drog, mint függőség megjelenése nem volt jellemző az elmúlt évben.

A Nagykanizsai Gyermekotthonban 2020. évben alkalmyszerűen egy-egy gyermek esetében tapasztaltak drogfogyasztásra utaló jeleket, továbbá az I. számú Lakásotthon-hálózat Zalaegerszeg, Patkó utcai Lakásotthonában 3 gyermek esetében fordult elő drogfogyasztás.

Az iskolákban nagy a kortárs csoport hatása. Kapcsolatfelvétel az iskolával minden esetben megtörtént, valamint a rendőrség munkatársa több telephelyen előadást tartott a drogokról és az ehhez kapcsolódó bűncselekményekről. Egyre nagyobb függőség tapasztalható a telefon-, internet- és a társfüggőség tekintetében. A lakásotthonokban, gyermekotthonokban foglalkoztatott pszichológusok segítséget nyújtottak egyéni és csoportos terápia keretében a függőségek kezelésében. A nevelőszülőknél élő gyermekek, fiatal felnőttek között a dohányzás ritkán előfordul, az alkoholfogyasztás nem jellemző, a droghasználat gyanúja pedig nem merült fel. Továbbra is tapasztalat, hogy a nevelőszülőknél élő gyermekek sokkal kevésbé veszélyeztetettek a függőségek kialakulásában.

2/2. Kérdőív eredményének értékelése

Online kérdőív kitöltés történt, amelyet a gyermek, vagy az őt segítő szakember együttesen töltöttek ki és küldték vissza részünkre.

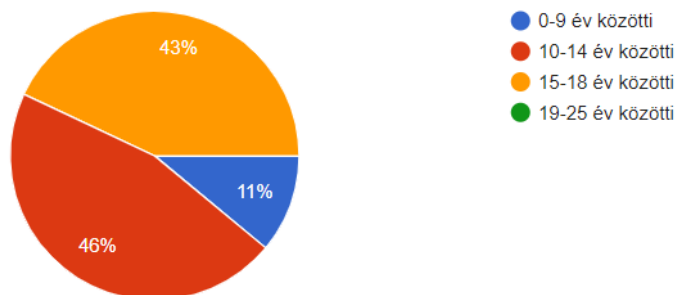
A három célcsoportból a gyermekek monitorozása valósult meg, minimum 3, vagy ennél több tevékenységben részt vevő, 0-18 éves korú gyermek kiválasztása valósult meg vegyesen, mindegyik ellátási formából, összesen 100 fő.

Az volt a kérdőív kitöltésével kapcsolatban az elvárás, hogy a gyermeknél önmagához képest a felsorolt képesség, attitűd, életvezetési területek projekt előtti fejlődési fokának, majd projekt utáni jellemzőt, változást kellett megjelölni.

1. ábra

1. Hány éves a válaszadó?

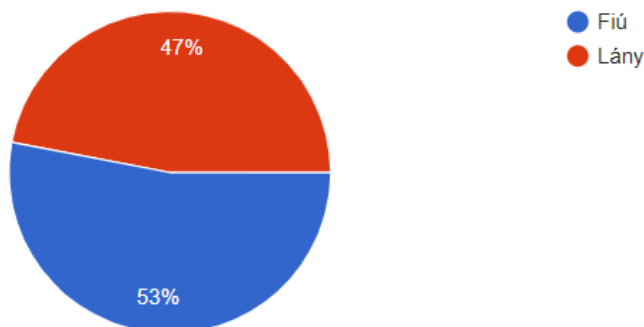
100 válasz

Az 1. ábrán látható, hogy a válaszadók legnagyobb számban a 10-14 éves korosztályból kerültek ki, mindösszesen 46 %. A válaszadók 43 %-a 15- 18 éves korosztályból került ki, legalacsonyabb arányban (11 %) a 10 év alatti korosztály válaszolt.

2. Válaszó neme?

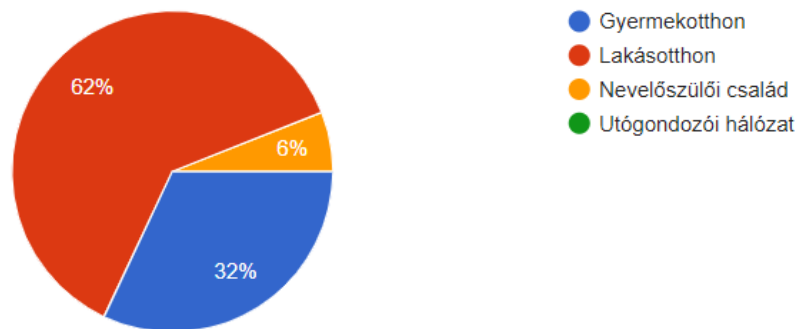
100 válasz

A 100 válaszadó neme viszonylag kiegyensúlyozott, a fiúk aránya minimálisan magasabb a lányokénál. A gyermekek 53%-a fiú, 47%- a leány.

3. Milyen gondozási formában él?

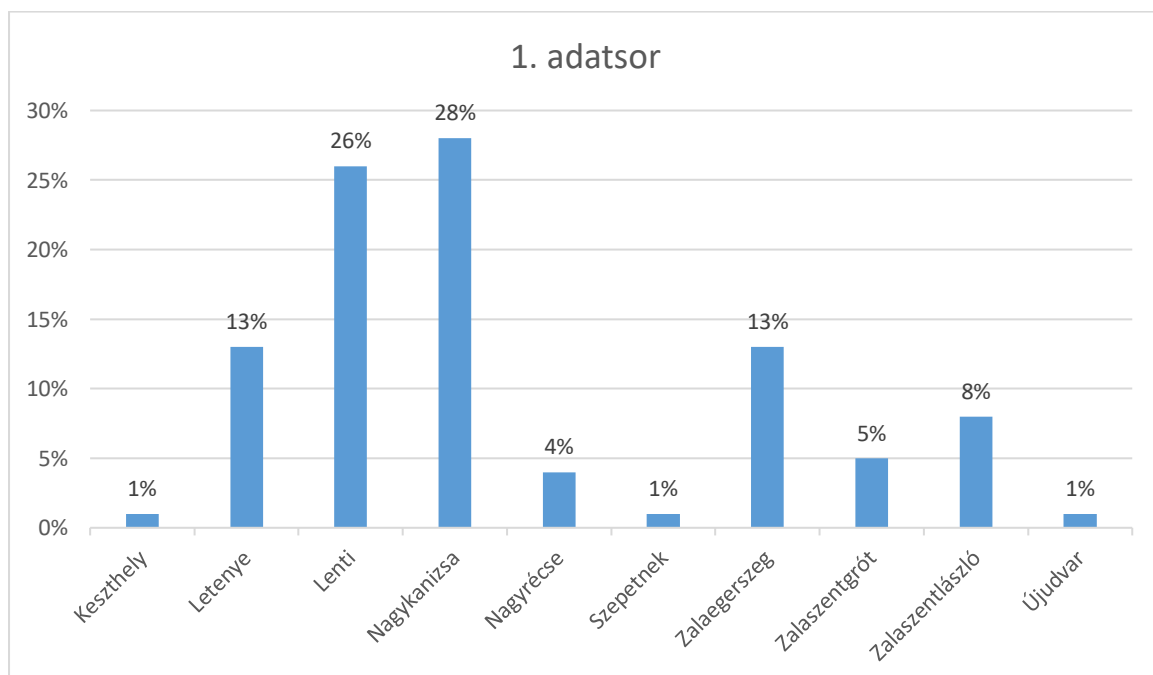
100 válasz

A megkérdezési időszakban a válaszadók 62%-a lakásotthonban, 32%-a gyermekotthonban, 6%-a nevelőszülői háztartásban él.

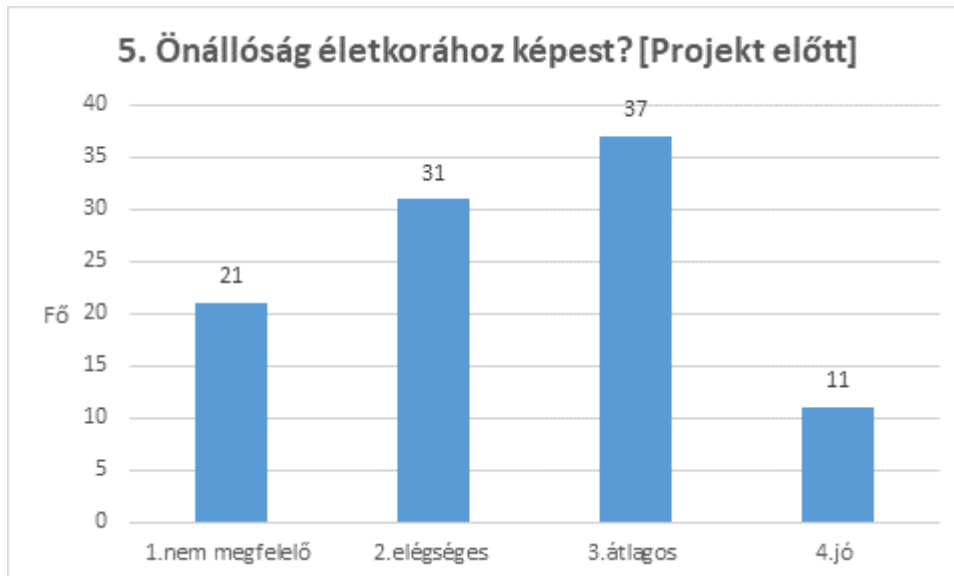
4. Melyik településen van a gondozási helye?

100 válasz

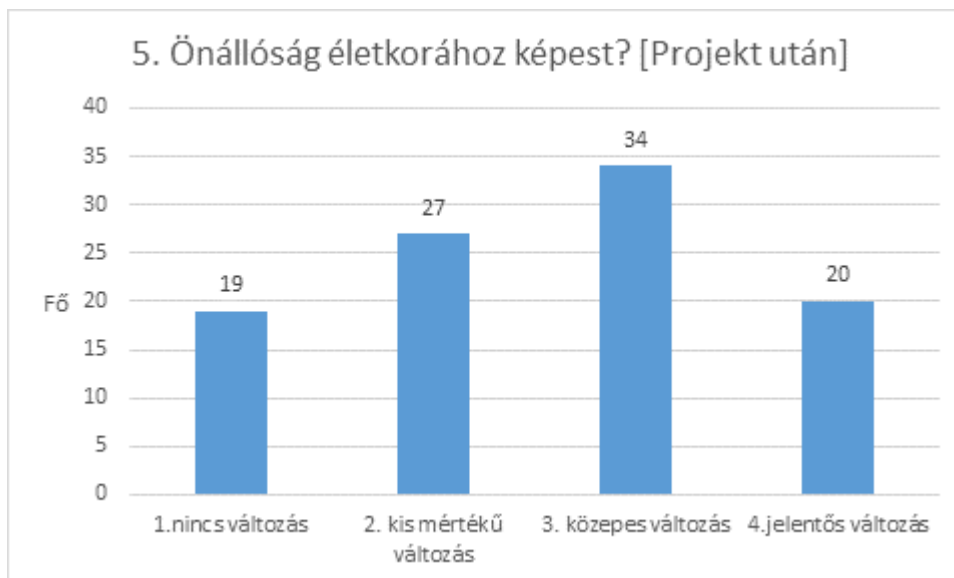

Az ábra mutatja, hogy a válaszadónak mely településen van a gondozási helye. A 100 válaszadó közül legtöbben Nagykanizsán élnek (28 fő),

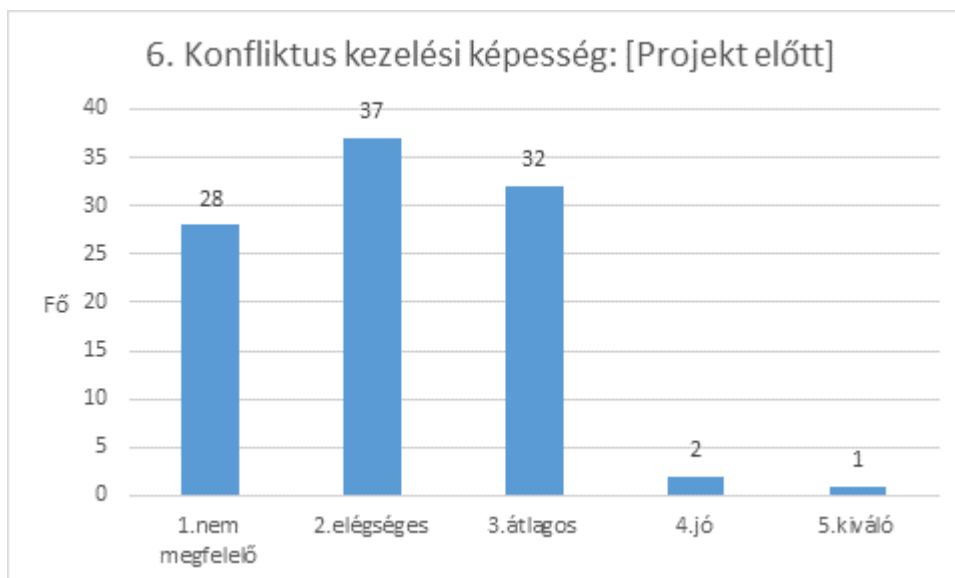
Lentiben (26 fő), valamint Zalaegerszegen és Letenyén (13-13 fő). Zalaszentlászlón 8 fő, Zalaszentgróton 5 fő, Nagyrécsén 4 fő válaszolt. Keszthelyen, Szepetneken és Újudvaron nevelőszülőnél élnek a válaszadó gyermekek.

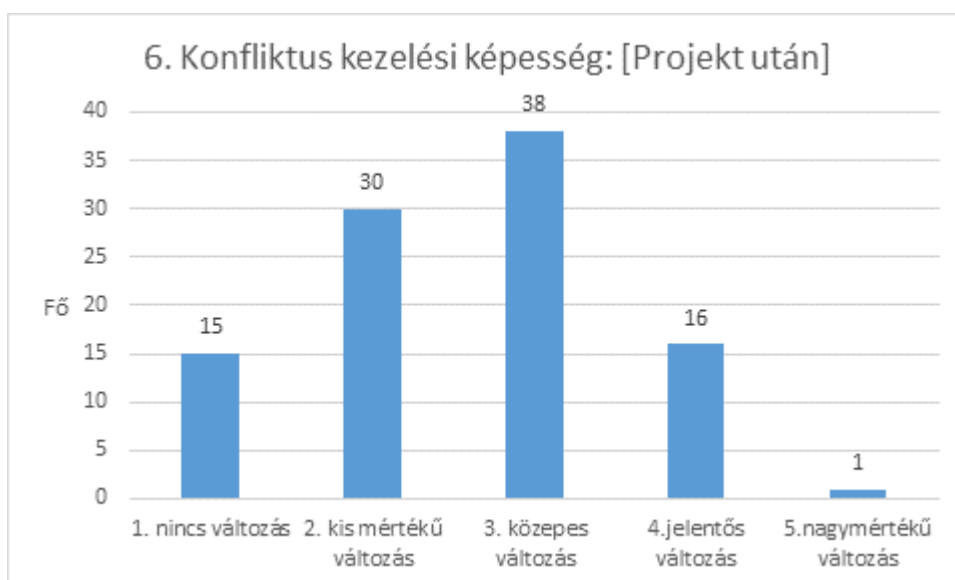
A projekt előtt a válaszadók több, mint fele (52 %) önálló képessége nem megfelelő, vagy elégséges kategória tartozott. Átlagos önállóság a gyermekek 37%- a, jó kategóriába 11 %-a sorolta magát.

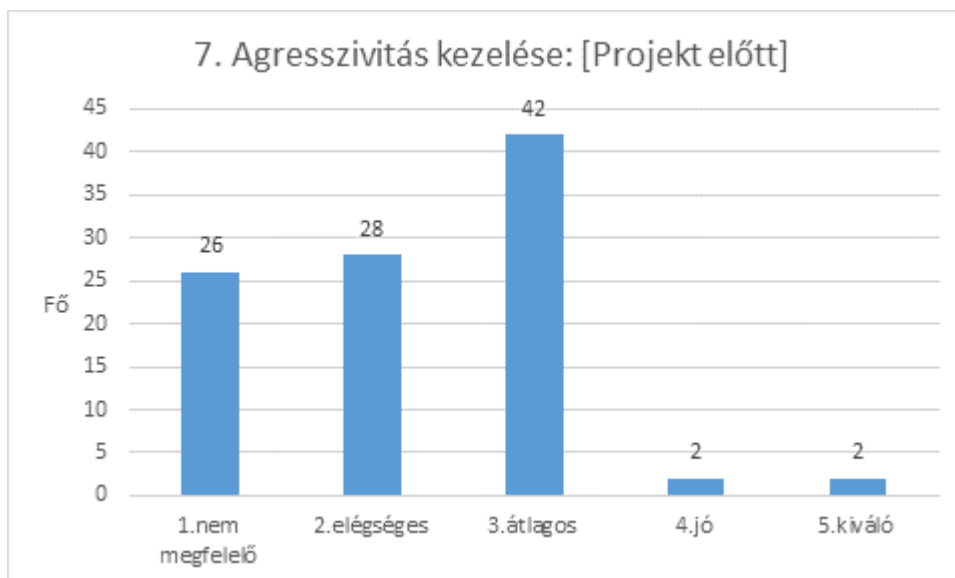
A projekt után javuló tendencia mutatkozott. A válaszadók kevesebb, mint fele (46%) tartozott a nem megfelelő, valamint az elégséges kategóriába, 34% az átlagos, 20% a jó kategóriába.

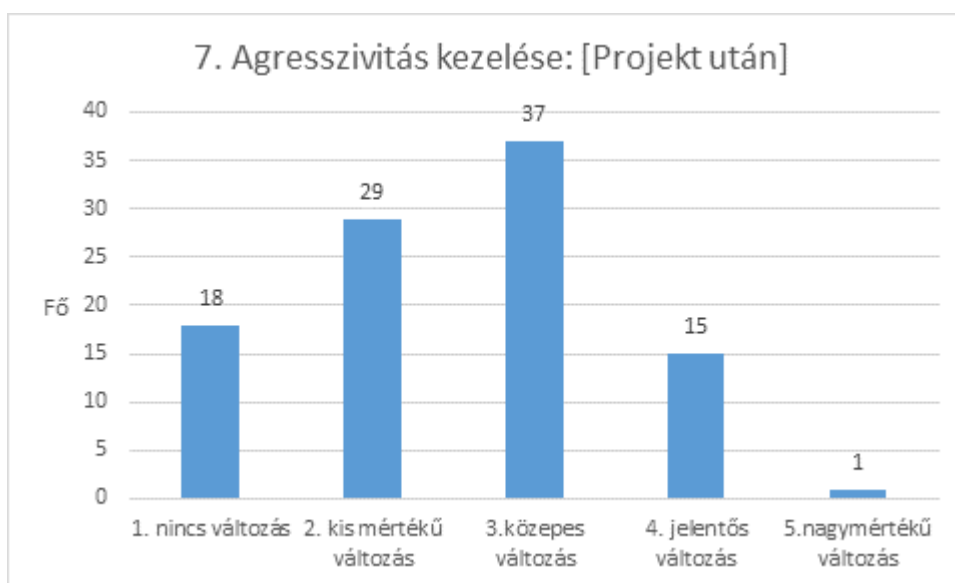
A projekt előtt a konfliktuskezelési képesség a gyermekek 65 %-nak alacsony, vagy elégséges volt, 32%-nak átlagos, és csupán 3 %-nak volt jó, vagy kiváló.

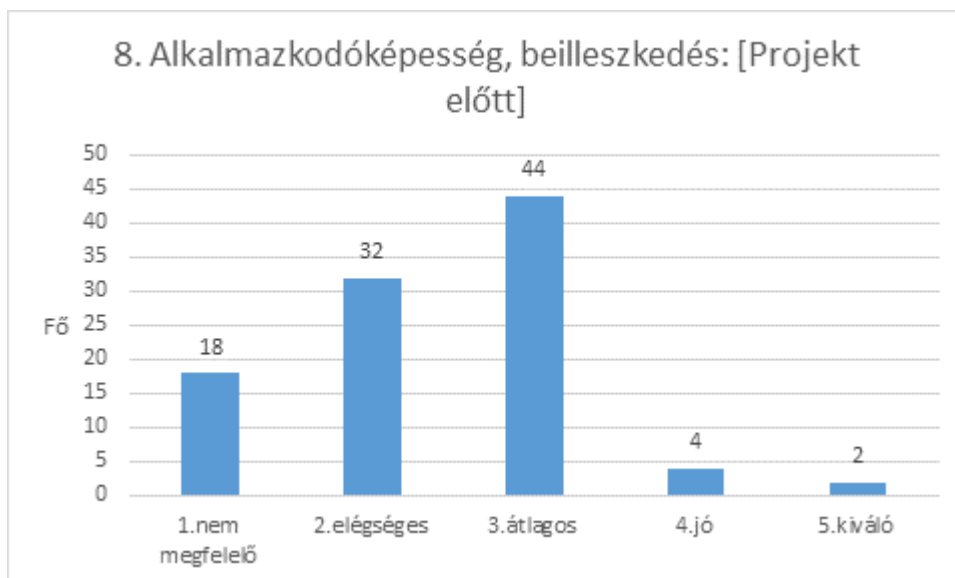
A projekt után a gyermekek 15 %-a nem változott, azonban 68% esetében kis, vagy közepes mértékű változás, 17% esetében jelentős, illetve nagy mértékű változás volt tapasztalható.

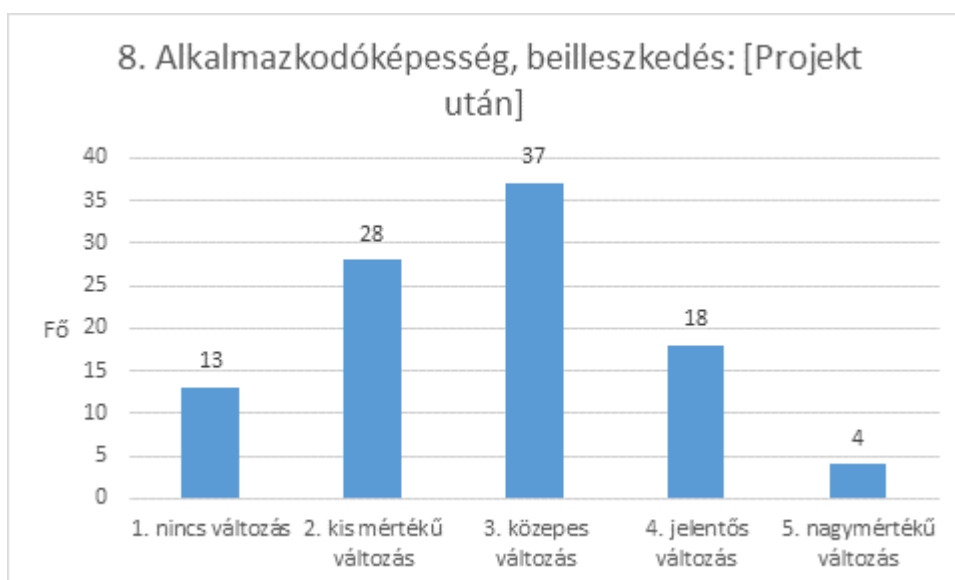
A projekt előtt a válaszadók agresszivitás kezelése túlnyomó részt alacsony volt. A válaszadók több mint fele nem megfelelő, vagy elégséges kategóriába sorolta magát, 42%- a átlagosnak, és csupán 4 % agresszivitás kezelő képessége jó, vagy kiváló.

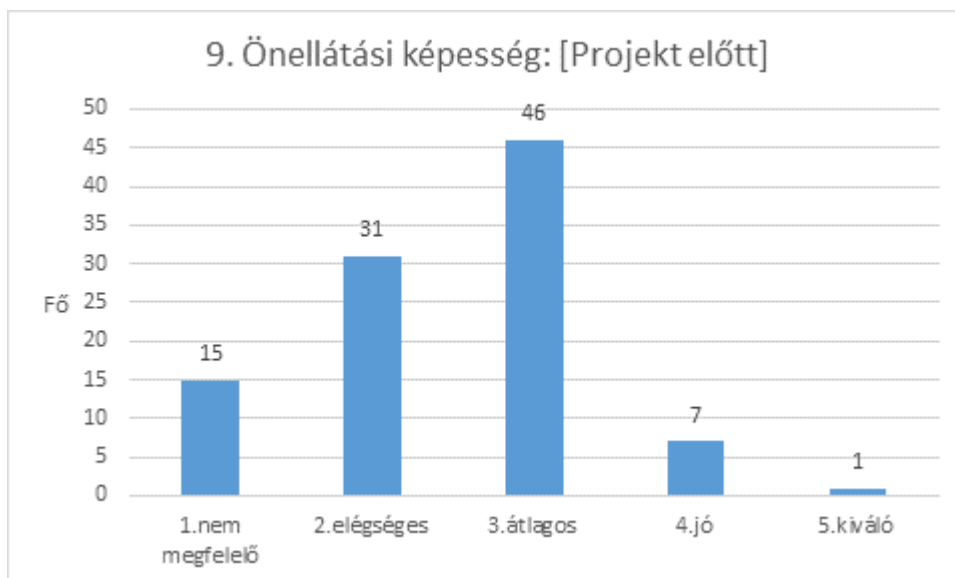
A projekt után 29 % esetében kis mértékű változás, 37% esetében közepes változás, 15% esetében jelentős, 1 % esetében nagymértékű változás következett be.

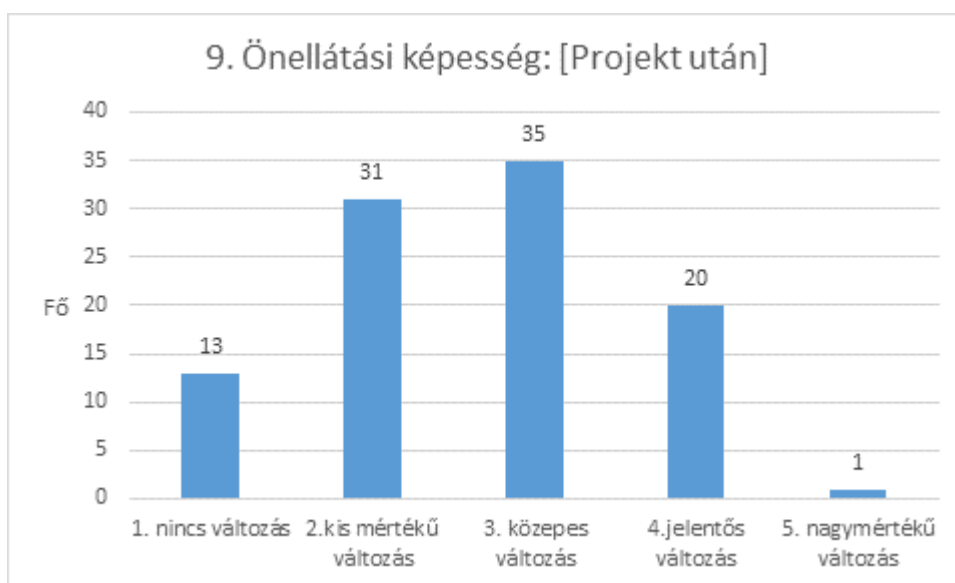
A projekt előtt a válaszadók 50%-nak alkalmazkodó képessége nem megfelelő, vagy elégséges volt, 44%- átlagos, mindössze 6 %-nak volt jó vagy kiváló.

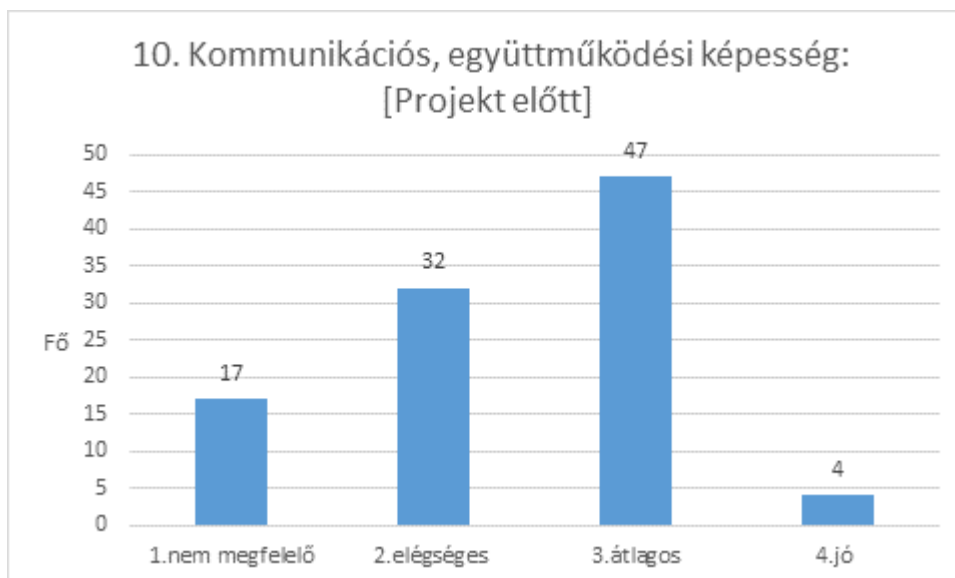
A projekt után 28 % esetében kis mértékű változás, 37% esetében közepes, 22 % esetében jelentős, illetve nagymértékű változás figyelhető meg.

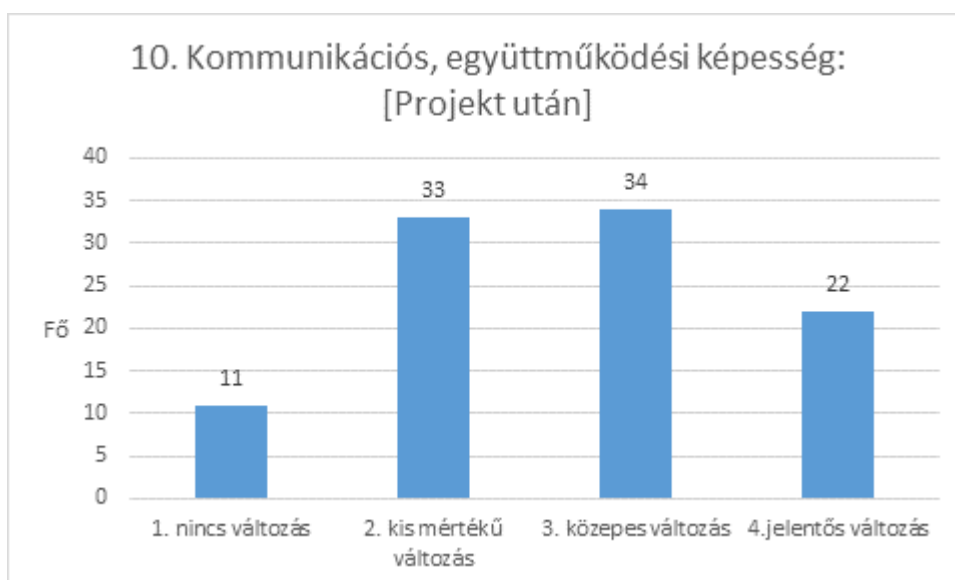
A projekt előtt az önellátási képesség 46% esetében nem megfelelő, vagy elégséges volt, ugyan ennyi arányban voltak az átlagos önellátási képességgel rendelkezők száma, 8 % a jó, illetve kiváló gyermekek aránya.

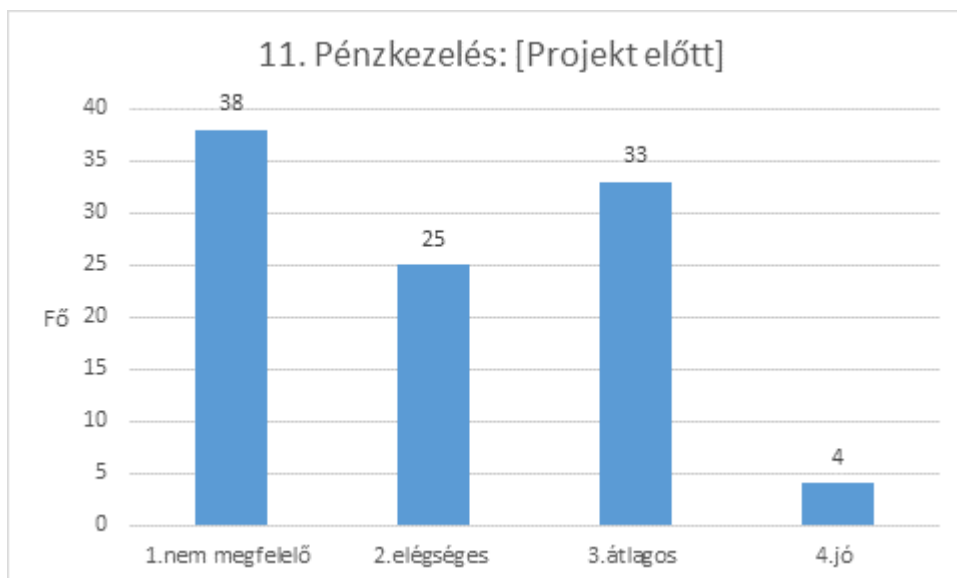
A projekt után 31% esetében kismértékű változás, 35% esetében közepes, 21% esetében jelentős, illetve nagymértékű változás volt tapasztalható.

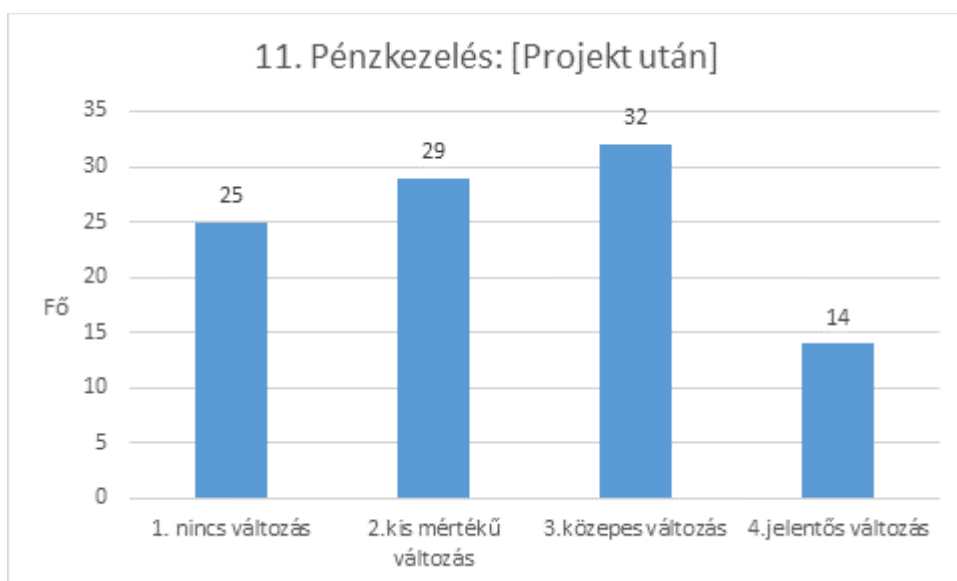
A projekt előtt a kommunikációs és együttműködési képesség a gyermekek 49%-ban nem megfelelő, vagy elégséges volt, 47%-a átlagos, 4 %-a jó kategóriába került.

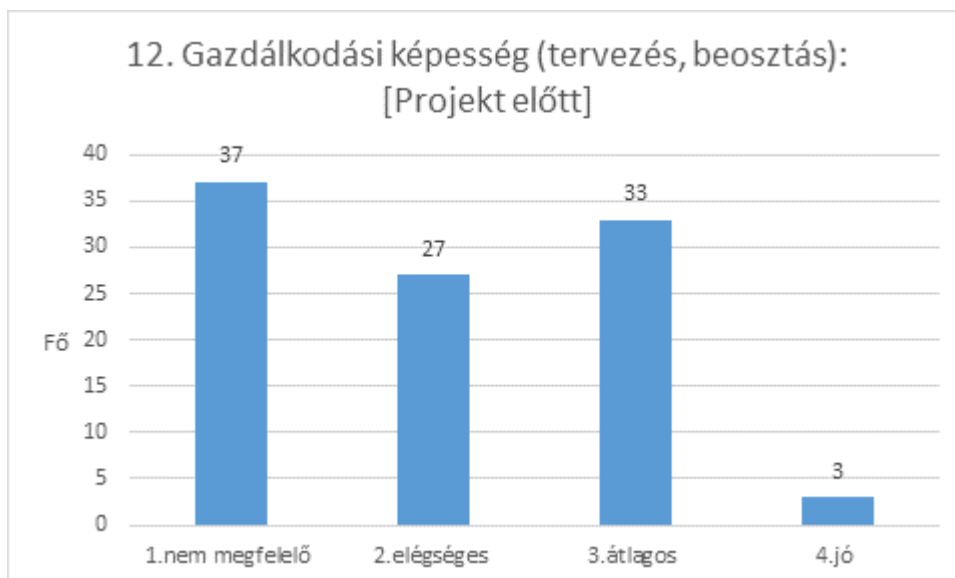
A projektet követően 33% esetben kis mértékű változás, 34% esetben közepes, 22 % esetben jelentős javulást észleltünk.

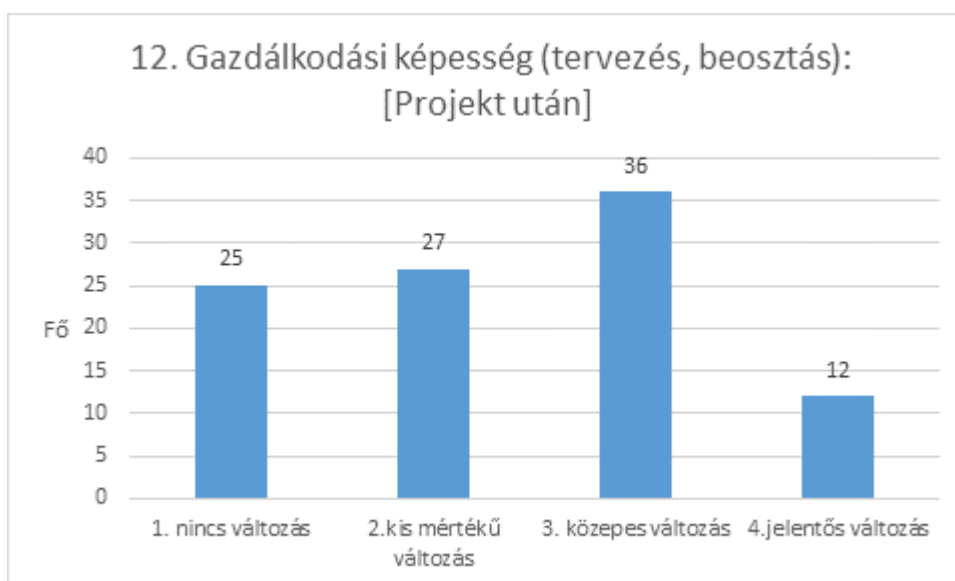
A projekt előtt a gyermekek pénzkezelése 38% esetében nem megfelelő, 25% esetében elégséges, 33 % esetében átlagos és mindösszesen 4 % esetében jó.

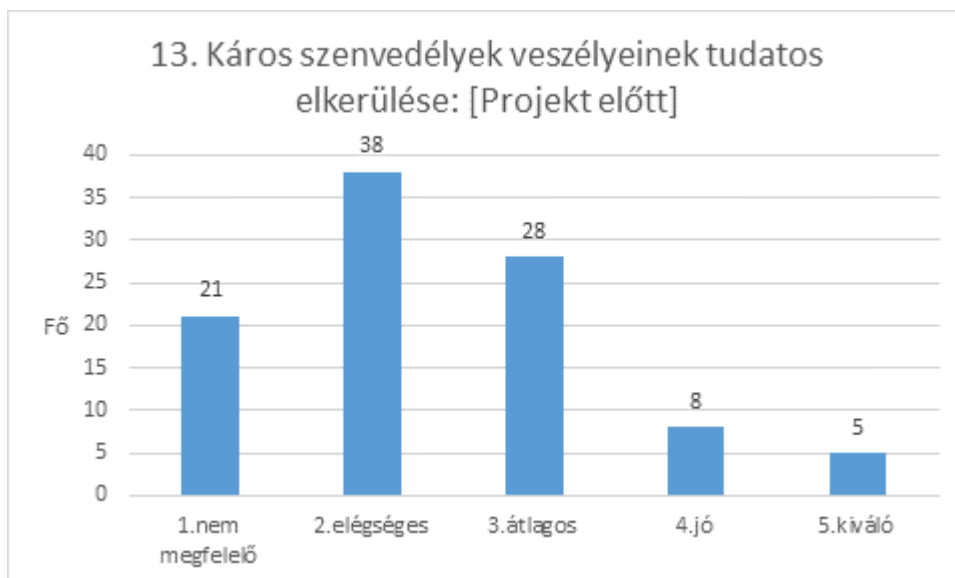
A projektet követően 29 % esetében kis mértékű, 32 % esetében közepes változás, 14 % esetében jelentős változás tapasztalható.

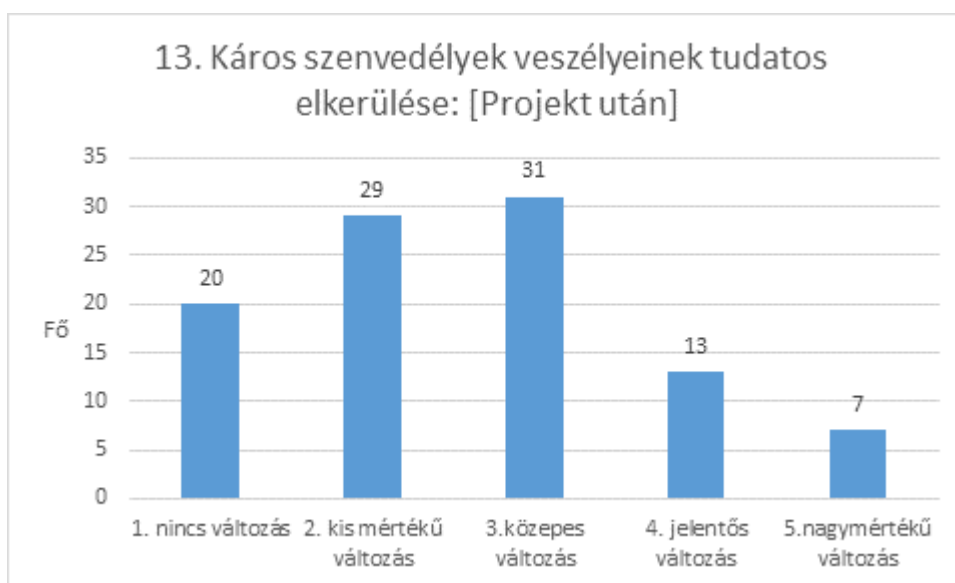
A projekt előtt a gazdálkodási képesség rendkívül alacsony szinten mozgott, a válaszadók 64%-nak nem megfelelő, vagy elégséges, 33%-nak átlagos, mindössze 3%-nak jó.

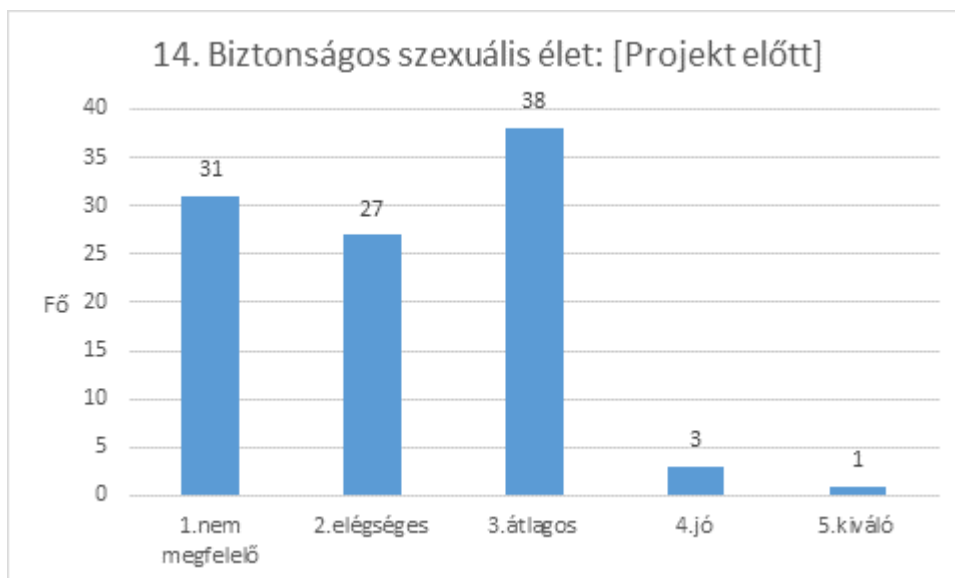
Projekt után 27% esetében kis mértékű változás, 36% esetében közepes változás, 12% esetében jelentős változást értek el.

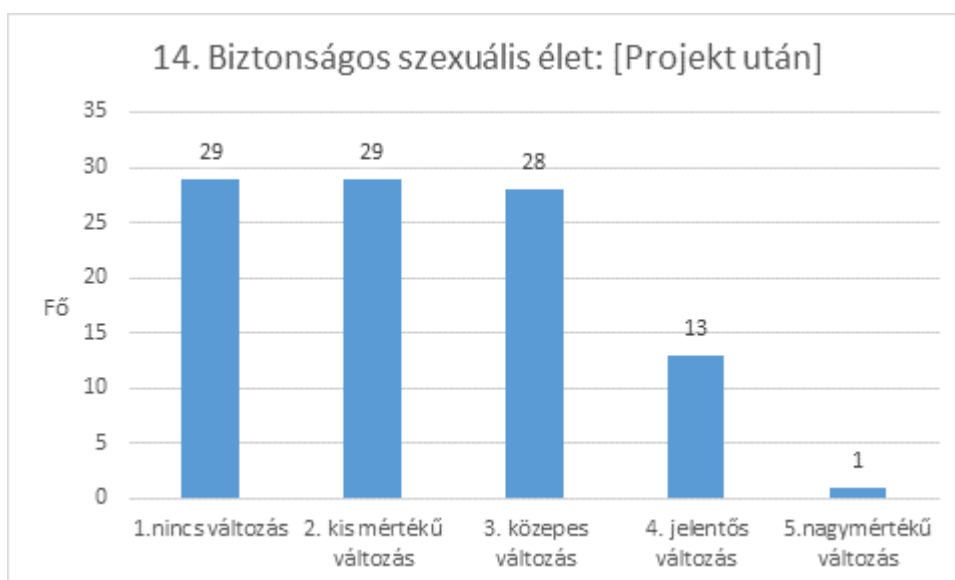
A projekt előtt a válaszadók 59%-nak nem megfelelő, vagy minimális a készletetése a káros szenvedélyek tudatos elkerülésére. 28 %-nak közepes, 8 %-nak jó, 5 %-nak kiváló az eredménye.

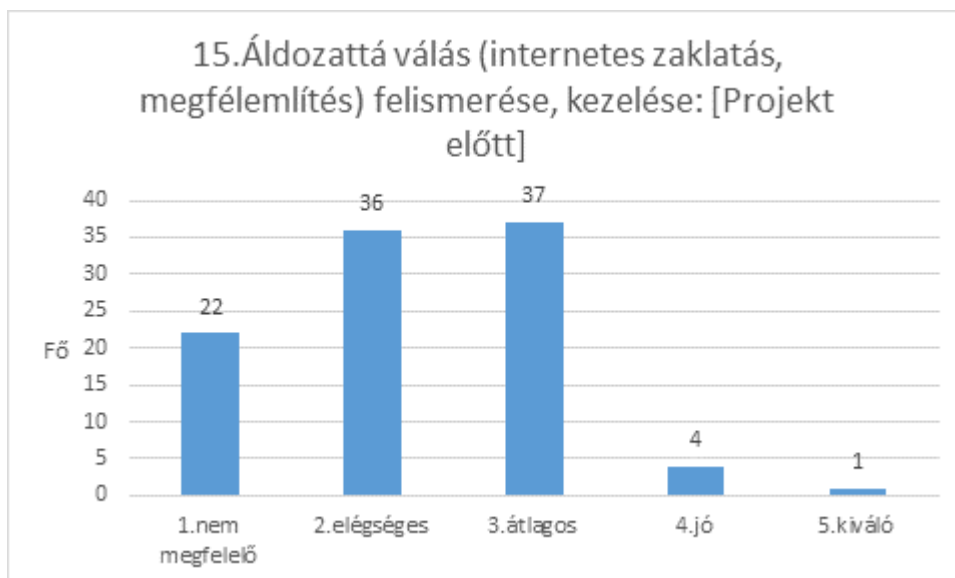
A projekt után a válaszadók 29%-ban kis mértékű változás, 31%-ban közepes változás, 20 %-ban jelentős, illetve nagymértékű változás következett be.

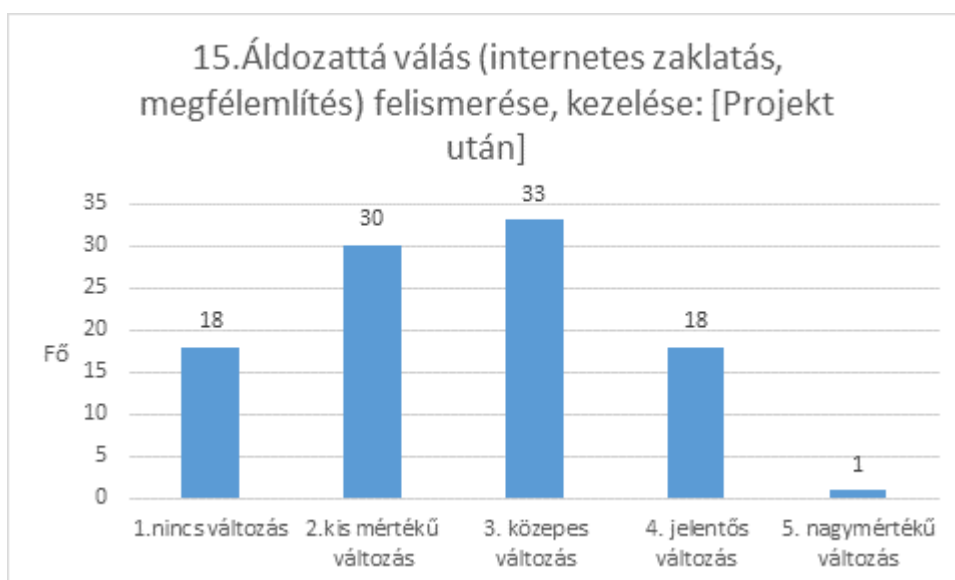
A projekt előtt a válaszadók 58%-nak nem megfelelő, illetve elégséges a biztonságos szexuális élethez történő hozzáállása. 38 %-nak átlagos, 4 %-nak jó, illetve kiváló.

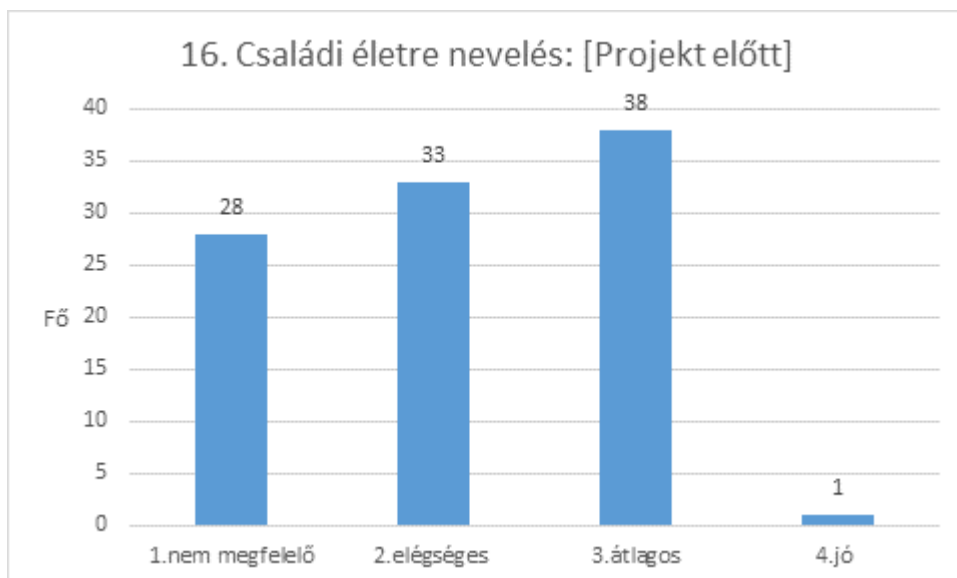
A projekt után a válaszadók 57%-ban kis, illetve közepes változás indult be, 14 % esetében, jelentős, illetve nagymértékű változás következett be.

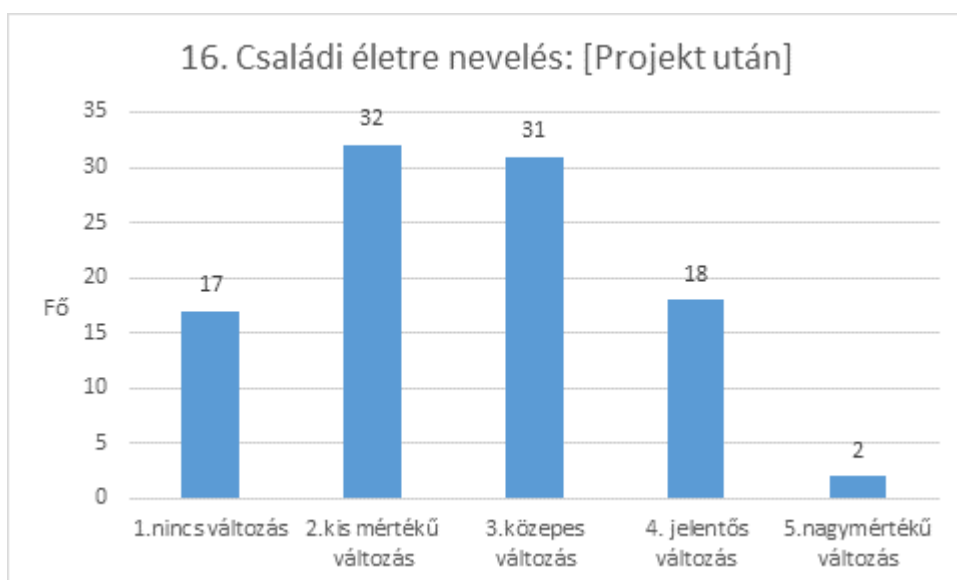
A projekt előtt az áldozattá válás felismerése a válaszadók 22 %-ban nem megfelelő, 73%-ban elégséges, vagy átlagos, 5 %-ban jó, illetve kiváló.

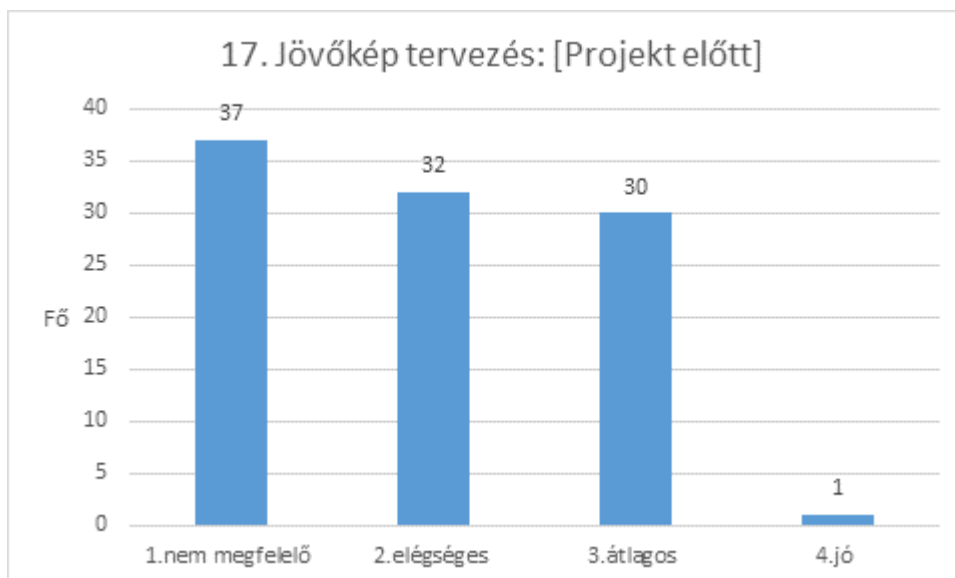
A projekt után a válaszadók 66 %-ban kis, illetve közepes méretű változás következett be, 19 %-ban jelentős, vagy kimagasló a változás.

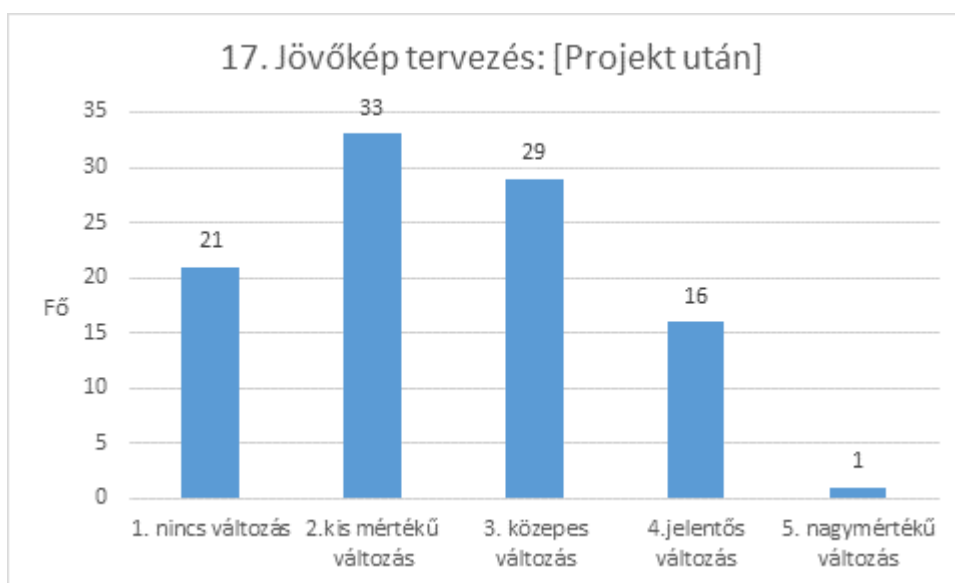
A projekt előtt a családi életre nevelés a válaszadók 28 %-nál nem volt megfelelő, 33% esetében volt elégséges, 38% esetében átlagos, jó kategóriába 1% tartozott.

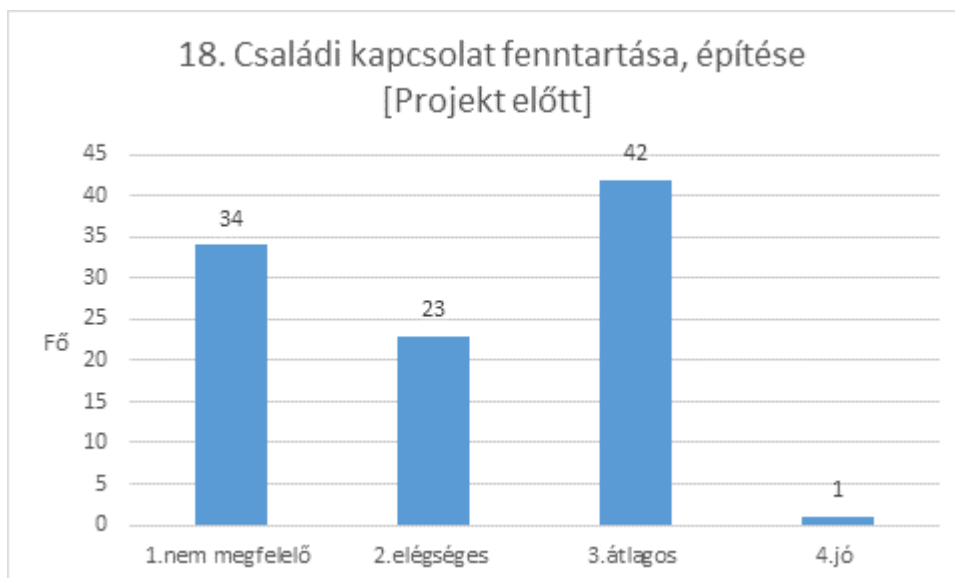
A projekt után a válaszadók 32%-a esetében kis mértékű változásról, 31 % esetében közepes, míg 20 % esetében jelenős, illetve nagy mértékű változásról számoltak be.

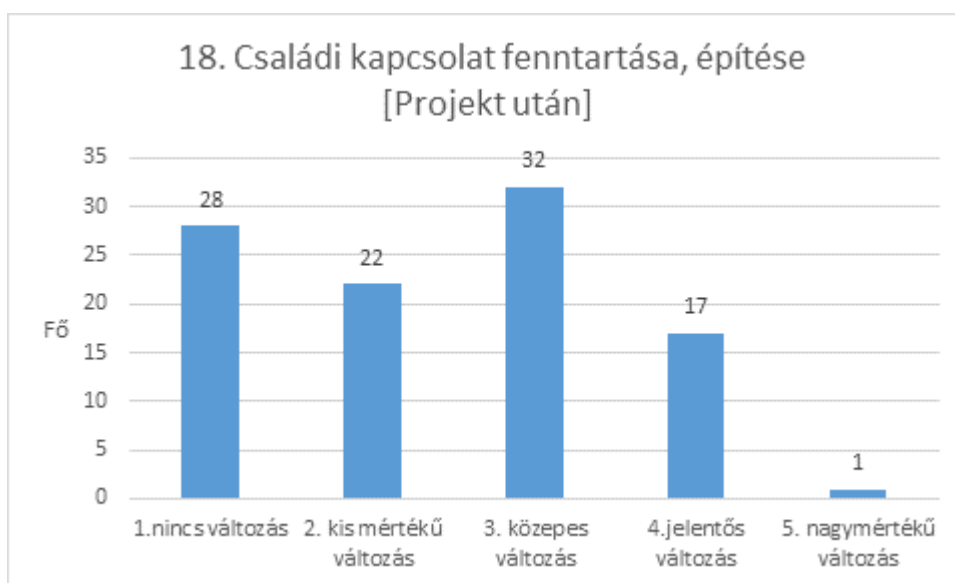
A jövőkép tervezés tekintetében nagymértékű elmaradás volt tapasztalható. A projekt előtt a válaszadók csaknem 70 %-a egyáltalán nem, vagy minimális jövőképvel rendelkezett. 30 % átlagos és mindösszesen 1 % jó kategóriába sorolta magát.

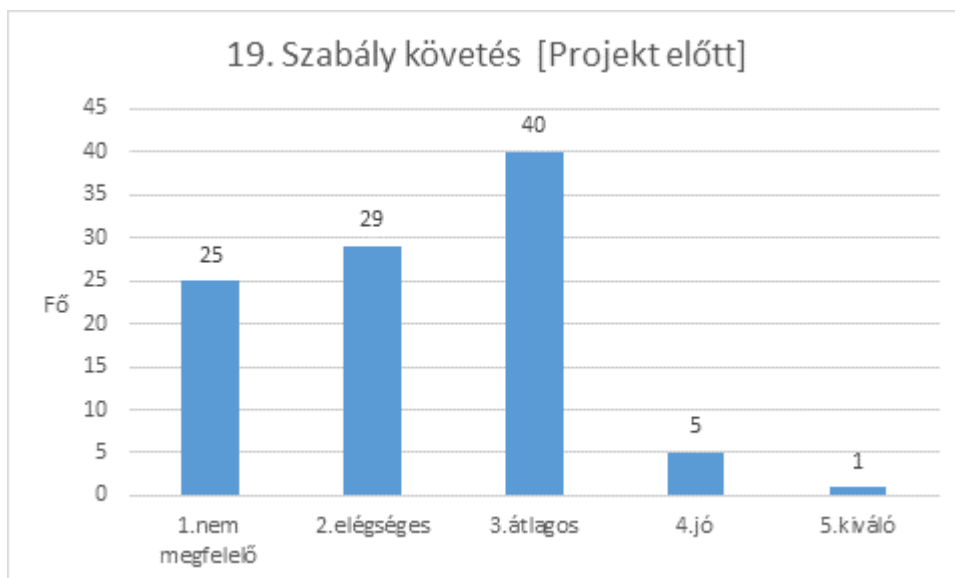
A projekt után a válaszadók 21%-nál nem történt változás, azonban 62 %-nál kis, illetve közepes változás következett be, 17 %-nál jelentős, illetve nagymértékű változásról számoltak be.

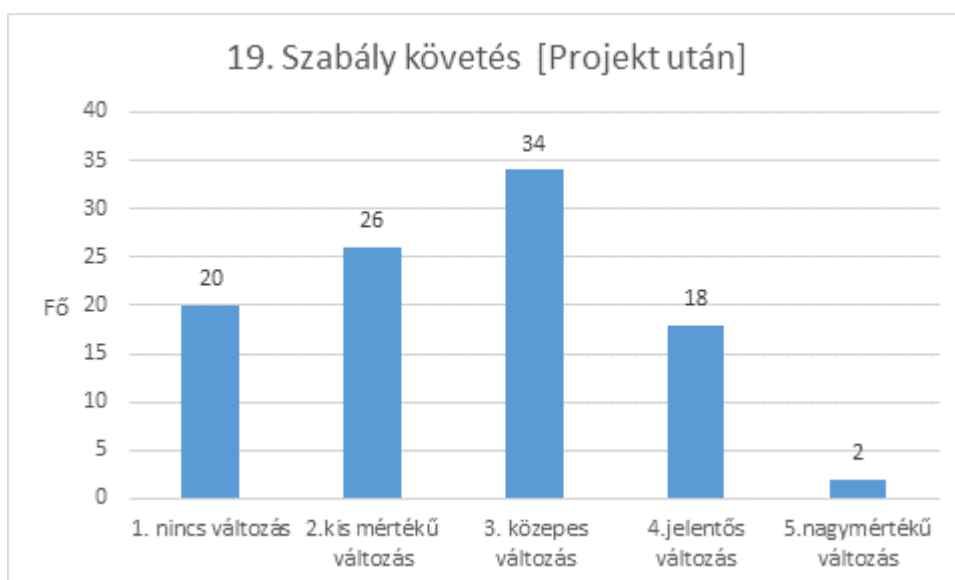
A projekt előtt a családi kapcsolattartás a válaszadók kevesebb, mint felénél átlagos volt. 57 % esetében volt nem megfelelő, vagy minimálisan megfelelő. A jó kategóriába mindössze 1 % tartozott.

A projektet követően a válaszadók mindössze 1 %-a számolt be nagymértékű változásról, 54 % esetében kis, valamint közepes változás 17 %- esetében jelentős változás volt tapasztalható.

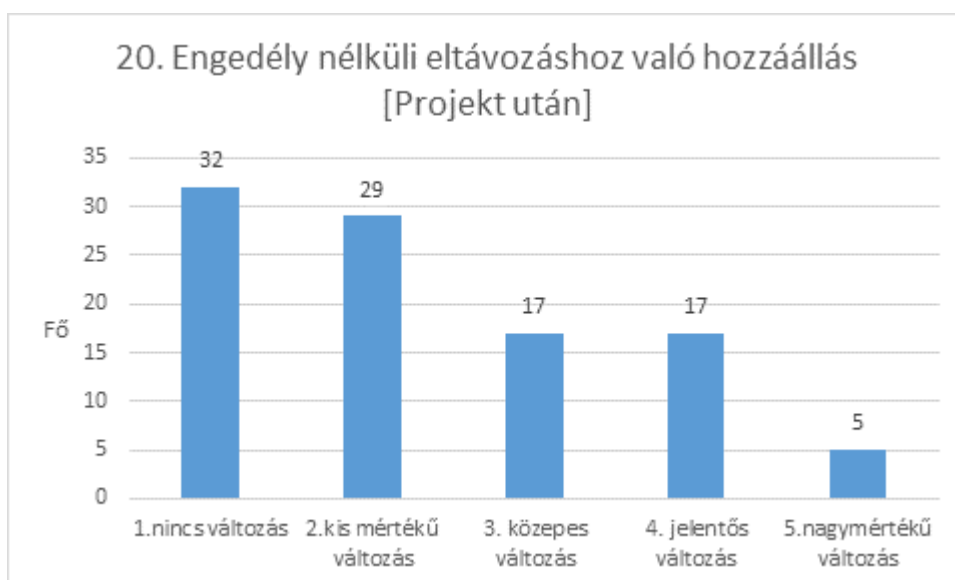
A projekt előtt a válaszadók több mint fele (54 %) nem, vagy minimális mértékben követte a szabályokat.

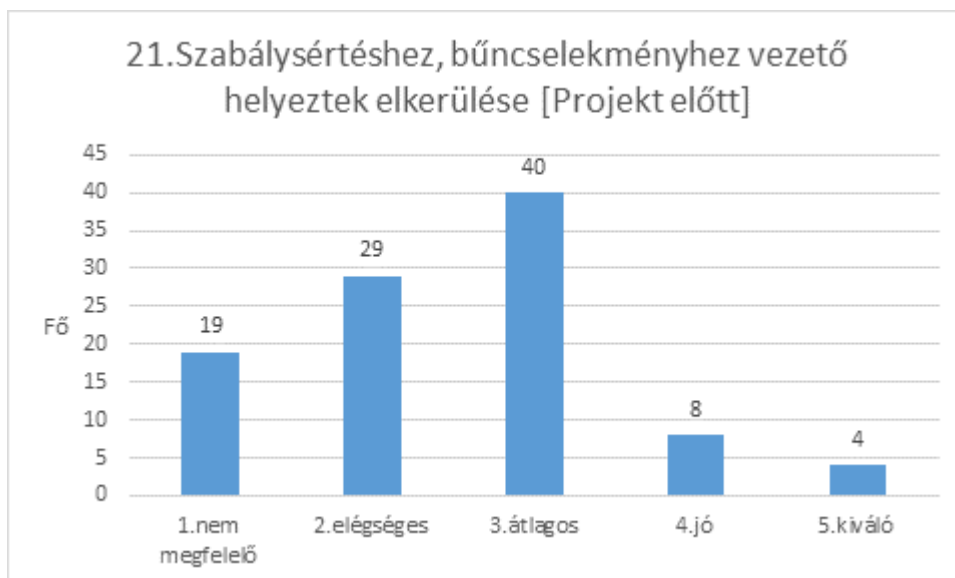
A projekt után 20 % esetében jelentős, illetve nagy mértékű változás következett be, 60 % esetében kis, vagy közepes mértékű változásról számoltak be.

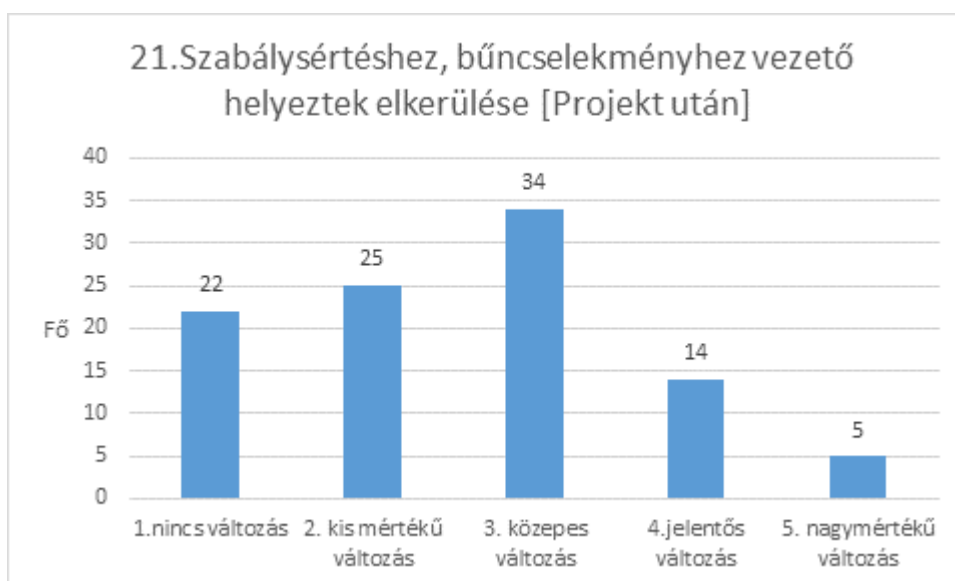
A projektet megelőzően az engedély nélküli eltávozások a válaszadók 84% esetében volt jelen, 16% esetében nem volt jellemző.

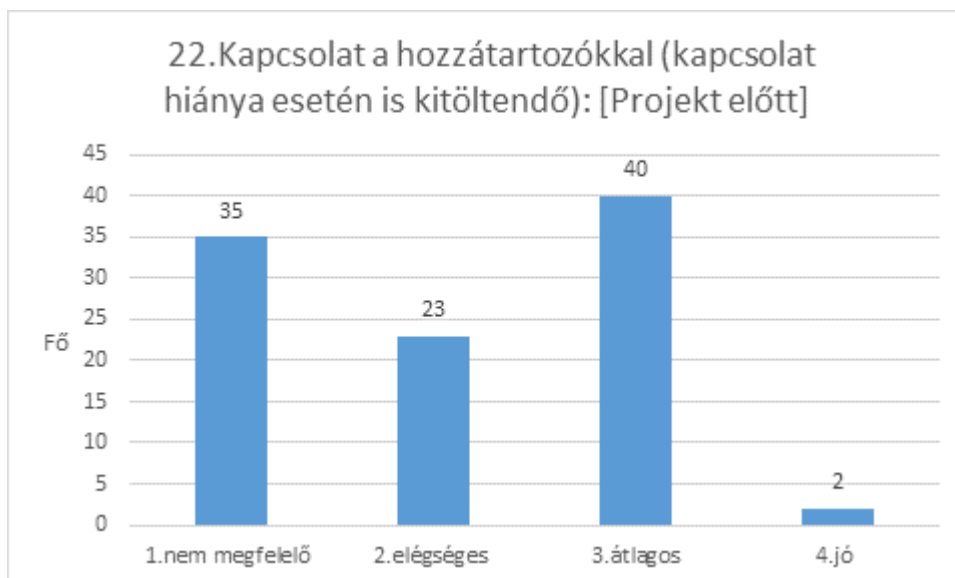
A projektet követően 32 % esetében nem történt változás, 29 % esetében kismértékű változás, 17 % esetében közepes, valamint 17 % esetében jelentős változásról számoltak be. 5 % esetében nagymértékű javulás volt tapasztalható.

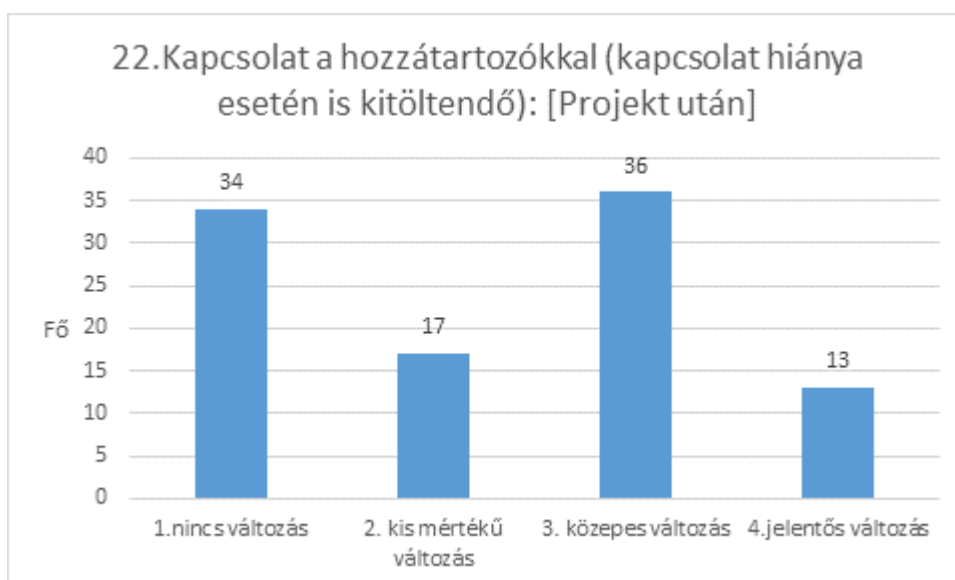
A szabálysértéshez, bűncselekményhez vezető helyzeteket a válaszadók 19 %-a nem tudta elkerülni, 69% esetében bizonytalan, 12 % esetében teljes mértékben elutasításra került a bűncselekmények elkövetése.

A projektet követően 59 % esetében kis, illetve közepes mértékű változás következett be, 19 % jelentős, illetve nagymértékű változásról számolt be.

A projekt előtt a kapcsolattartás a válaszadók 35%-a esetében nem volt megfelelő, 63 % esetében volt elégséges, vagy átlagos, 2 % esetében volt megfelelő.

A projektet követően 53 % esetében számoltak be kis, illetve közepes változásról, 13 % esetében jelentős változásról.

3. Hatásvizsgálat elemzése

A projektet követően 46 főre csökkent azon gondozottak száma, akik önállósága az életkorához képest nem megfelelő. 20 főre emelkedett azok száma, akik esetében javult az önellátási képesség. (5. ábra)

A konfliktuskezelési képesség (6. ábra) a projekt lezárását követően javult, 17 főre emelkedett azon gyermekek száma, akik jól, vagy kiváló módon tudják kezelni a konfliktushelyzeteket.

Az agresszivitás kezelésével kapcsolatban azon válaszadók száma, akik egyáltalán nem, vagy minimális mértékben tudják kezelni, a projekt lezárását követően 47 főre csökkent, azon gyermekek száma, akik jól, vagy kiválóan képesek kezelni, 16 főre nőtt. (7. ábra)

A projekt után a gyermekek alkalmazkodóképességében, beilleszkedésben is pozitív változás volt tapasztalható, 41 főre csökkent azon gyermekek száma, akik alkalmazkodó képesség alacsony, és 22 főre nőtt azok száma, akik alkalmazkodó képessége jó, kiváló. (8. ábra)

Az önellátási képesség a gyermekek körében projekt lezárását követően javult, a jó, kiváló önellátási képességgel rendelkező gyermekek száma 21 főre nőtt, míg a rossz és átlagos státuszú gyermekek száma valamelyest csökkent. (9. ábra)

A kommunikációs és együttműködési képesség 22 fő gyermek esetében lett jó, valamint kiváló, amely emelkedést jelent a projekt előtti 4 fő gyermekhez képest. A nem megfelelő kommunikációs és együttműködési képességgel rendelkező gyermekek számában minimális, 4 fő csökkenés tapasztalható. (10. ábra)

A pénzkezelés és a gazdálkodási ismeretek tekintetében is eredmény tapasztalható. A jó, kiváló pénzkezelési, gazdálkodási ismeretekkel rendelkező gyermekek száma a projekt előtt minimális, 3-4 fő volt. A projekt befejezését követően számuk 12-14 főre emelkedett és ezzel párhuzamosan csökkent a kevés ismerettel rendelkező gyermekek száma. (11.- 12. ábra).

Káros szenvedélyek tekintetében a projekt lezárását követően a jó státuszú gyermekek száma 20 főre nőtt, a rossz státuszú gyermekek száma 49 főre csökkent. (13. ábra)

A projekt lezárását követően 4 főről 14 főre emelkedett a biztonságos szexuális élet betartása mellett élők száma. (13. ábra)

Az áldozattá válás felismerése, kezelése a projekt lezárását követően javult, 19 főre emelkedett a jól, illetve kiválóan felismerő gyermekek száma, és 48 főre (10 fővel) csökkent azon gyermekek száma, akik egyáltalán nem, vagy minimális mértékben tudják felismerni, kezelni.

A családi életre nevelés, jövőkép tervezés, családi kapcsolatok fenntartása, azaz a reintegrálás lehetősége a projekt befejezését követően javult, a jó státuszú gyermekek száma 1-1 főről csak nem 20 főre nőtt, ezzel párhuzamosan csökkent a rossz státuszú gyermekek száma. (16. -17.-18. ábra)

A szabálykövetés a válaszadó gyermekek körében a projekt lezárását követően nőtt, míg az engedély nélküli eltávozás valamint a bűncselekmény, szabálysértés csökkent. (19.- 20.- 21. ábra).

A kapcsolattartás a hozzátartozókkal a projekt lezárását követően pozitív irányba változott, 13 fő esetében jelentős javulás következett be. (22. ábra).

4. ÖSSZEGEZÉS

2018. február 1. napjától 2019. április 30. napjáig valósult meg A Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat EFOP-1.2.7-16-2017-00010 azonosító számú „A Zala megyei gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezettek önálló életkezdési feltételeinek javítása” elnevezésű projekt.

A hatásvizsgálat megvalósulása elsősorban kérdőíves módszerrel valósult meg, amelyre 2020. évben került sor. A kérdőív eredménye a projekt hatásairól ad információt, amely az intézményben elérhető, gyermekek képességére, attitűdjére gyakorolt hatására irányul.

Összesen 100 fő, a projektben részt vevő, minimum három, vagy ennél több tevékenységben résztvevő gyermek kérdőíve érkezett be. A gyermekek életkori megoszlás szerint csaknem fel (46 %) 10- 14 éves korúak közül került ki, 43 % 15-18 éves korú gyermek és 11 % 10 éven aluli korcsoport. A nemek aránya csaknem azonos, 53 % fiú és 47 % leány. Lakóhely szerint a legtöbb válaszadó Nagykanizsáról volt, majd Lentiből, Letenyéről, Zalaegerszegről, Zalaszentlászlóról, Zalaszentgrótról, Nagyrécséről, valamint Keszthelyről és Újudvarról. A válaszadók többsége lakóotthoni, gyermekotthoni gondozási helyről és csak kisebb száma nevelőszülői hálózathoz került ki.

A hatásvizsgálat eredményeként megállapítható, hogy minden területet pozitív irányú változás érintett, azonban jelentős, vagy nagymértékű változás 10-20 fő esetében valósult meg.

A projekt befejezését követően is gondozottaink számára lehetőséget biztosítunk a különböző szervezett programok, képességfejlesztő foglalkozások, szabadidős tevékenységek, terápiás foglalkozások keretében a hátrányaik leküzdéséhez, a devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

A mi a feladatunk, hogy a gyermekhez/emberhez méltó életfeltételeket, állandó személyes kapcsolat kialakításán keresztül érzelmi biztonságot, kiegyensúlyozott életvitelt, az iskoláztatáson, szabadidős

tevékenységeken, informáló-tapasztalatszerző találkozásokon keresztül a szellemi és szociális szükségleteket, képességfejlesztést biztosító lehetőségeket biztosítsunk. Ezáltal a minőségi kimenetet tudunk teremteni a gondozott számára, alkalmassá tesszük a reintegrációra.

Összehangolt szakmai munka szükséges a gondozottak személyiségfejlesztésére, a konfliktuskezelő magatartás elsajátítására, magasabb szintű szociális kompetenciák kialakítására, a szociális beilleszkedés segítésére, a gyermek/fiatal öfenntartásra való felkészítésére, a családi kapcsolatok erősítésére, a szabadidő kulturált eltöltésének és az ismeretszerzés igényének kialakításához, hogy a minél zökkenő mentesebb, sikeresebb legyen az önálló életkezdésük.

A projekt célcsoportjával közvetlenül foglalkozó személyzet személyiségének karbantartása, folyamatos stressz-mentesítése elengedhetetlen ahhoz, hogy megfelelő eredményeket érjünk el, amelynek fenntartása a projekt lezárását követően is, hosszú távon szükséges megvalósítani.